

Ffynhonellau / Sources

Enwau Alawon - Llyfrau a Llawysgrifau Cymraeg: 17g-19g

Melody Names – Select Welsh Books and Manuscripts: 17c-19c

Dr. Chris Grooms - Visiting Research Associate

Canolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru
Centre for Advanced Welsh & Celtic Studies, University of Wales
Aberystwyth, Hydref / Fall, 2008

Casgliadau Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Llyfrgell Prydeinig
National Library of Wales and British Library Collections

Byrfoddau / Abbreviations

- A:** DIENW / Anon. *Yr Awenydd. Sef, Blodeugerdd Newydd, Casgliad o Ganeuon o waith Amryw Feirdd Hen a Diweddar.* Caernarfon: Albion-Wasg, Peter Evans, ?1820.
- BB:** HUGHES, Jonathan. *Bardd, a byrddau : amryw, seigiau, neu gasgliad o gynghanedd, sef carolau a cherddi a chywyddau o waith Jonathan Hughes, ...'* Mwythig: Stafford Prys, 1778.
- BC:** JONES, David, o Drefriw. *Blodeu-Gerdd Cymru, Sef, Casgliad o Ganiadau Cymraeg Gan Amryw Awdwyr, yr hwn a Gynnwys Draethiadau Duwiol a Diddanol.* Ail Argraphiad: Mwythig: Stafford Prys, 1779 (2); Y Trydydd Argraphiad: Treffynnon: E. Carnes, 1823 (3.).
- BD:** HOWELL, John (Ioan ap Hywel). *Blodau Dyfed; sef, Awdlau, Cywyddau, Englynion, a Chaniadau, Moesol a Diddanol, a Gyfansoddwyd gan Feirdd Dyfed yn y GanrifDdiweddaf a Phresennol.* Caerfyrddin: J, Evans, 1824.
- BIC:** JONES, John, Llansanffraid, gol. *Blwch Caniadau, sef Casgliad o Gynghanedd, yn cynnwys Carolau, a Cherddi, Cywyddau, Englynion, etc. &c. o waith amryw Awdwyr, ar amryw Destunau.* Llanrwst: John Jones, 1846.
- BID:** DIENW / Anon, *Blwch Diddanwch, sef Pigion o Ganiadau Difyrus, ar Amryw Destenau, ac o waith amryw awdwyr.* Caernarfon: Peter Evans, 3ydd. argraff., h.dd.
- CC:** EDWARDS, William, Ysgeifiog, yn Swydd Gallestr (Flintshire). *Cell Callestr, neu Gasgliad o Ganiadau, sef Awdlau, Cywyddau, Englynion, Carolau a Cherddi, ar amryiol Destynau.* Trefriw: D.Davies, 1815.
- CG:** THOMAS, David, o'r Waun Fawr, yn Arfon, neu Dafydd Ddu o Eryri. *Corph y Gaingc, neu Ddifyrwch Teuluaidd: sef Casgliad o Ganiadau Detholedig, Ar destynau dewisol o Waith Amrwyiol Feirdd Cymru.* A gasglwyd gan... Dolgellau: R. Jones, 1810.
- DB:** DAVIES, Robert, o Nantglyn. *Diliau Barddas, sef Gwaith Barddonol: yn cynnwys Odlau, Cywyddau, Englynion, Carolau, a Dyriau ar wahanol Destynau.* Dinbych: Thomas Gee, Clwyd-Wasg, 1827.
- DF:** NLW MS 9 B. David Jones (Dewi Fardd): Caneuon a baledi 1736-1755. A collection of Welsh songs and ballads written, 1736-1755, by David Jones (Dewi Fardd) of Trefriw. Many of the songs were afterwards printed by David Jones in *Blodeugerdd Cymru* - 1759; second edn. 1779 (BC/2).
- DG:** JONES, Hugh, Llangwm. *Dewisol Ganiadau yr Oes Hon, O Waith Llawer o Beirdd Cymru, A glasgwyd a gyfansoddwyd gan Hugh Jones.* Mwythig: Stafford Prys, 1779.
- EC:** MORUS, Huw. *Eos Ceiriog, Sef Casgliad o Bêr Ganiadau Huw Morus, yn ddau llyfr, o Gynnulliad a Diwygiad W. D.,* Gwrecsam: I. Painter, 1823.
- EP:** EDWARDS, William, Llanberis, Gwilym Padarn. *Eos Padarn, yn cynnwys Awdlau, Cywyddau, Englynion, Carolau, Cerddi ac Emynau.* Llanrwst: J. Jones, 1829.
- FfA:** WILLIAMS, Griffith, Braich Talog, Llandegai. *Ffrwyth Awen, Neu, Farddoniaeth Gymreig, Sef, Casgliad o Ganiadau ar amrywiol Destunau a Mesurau.* Trefriw: I. Davies, 1816.
- GA:** HUGHES, Jonathan, gol. *Gemwaith Awen, Beirdd Collen, neu Gasgliad o Gynghanedd, sef Carolau, Cerddi, Awdlau, Cywyddau, ac Englynion, o Gasgliad Jonathan Hughes.* Croesoswallt: W. Edwards: 1806
- GG:** EDWARDS, Edward (Twm o'r Nant). *Gardd o Gerddi, Neu, Gasgliad o Ganiadau: Sef, Carolau, Marwnadau, Cerddi, Awdlau, Englynion, Cywyddau, &c. Gwedi eu cyfansoddi ar amrywiol Destynau a Mesurau.* Argraffiad Newydd. Rhuthin: R. Jones, 1826.
- JB:** NLW MS 4971 C. Llyfr John Beans [18 cent.] Crynodeb 'Carolau', 'cerddi', 'cywyddau', and a few 'englynion', most of them transcribed by John Beans.
- LIAGM:** BRYCHAN, J. *Llais Awen Gwent a Morganwg, sef, Casgliad o Ganiadau Newyddion ar Dystynau Moesol a Difyr.* Ail Argraffiad. Merthyr-Tydfil: B. Morgan, 1829.
- LICDD:** JONES, Thomas. *Llyfr Carolau a Dyriau Duwiol, Yn cynwys, casgliad helaethaeh nag y fu'n yr argraphiadau eraill, o oreuon gwaith y prydyddion gorau Ynghymru; yn y ffordd honno o gerddoriaeth. At ba un y chwanegwyd, yr ail rhann, yr hon na fu erioed or blaen yn argraphedig.* ((Argraffiad Cyntaf, 1696) Rhan 1af = 5-320 (1.), Ail rhan = 321+ (2.). Y pedwerydd argraphiad. Mwthig: T. Durston, 1745. Ehangwyd gan John Rhydderch.

- LIM:** ROBERTS, Absalom. *Lloches Mwyneidd-dra, y cynnwys Carolau, Cerddi, ac Englynion, ynghyd a Dau Gant o Hen benillion Cymraeg. Y rhain buont erioed yn argraffedig o'r blaen, ac nid oes un o honynt i'w cael yn mhlith yr 815 Penillion, sef y casgliad buddugol yn Eisteddfod Dinbych, yn Medi 1828.* Llanrwst: John Jones, 1832.
- LIWE:** NLW MS 7892 B. Llyfr William Elias o Blas y Glyn [1752-1800]. an anthology of Welsh verse ('cerddi', 'dyriau', 'carolau', 'cywyddau', and 'englynion') and some prose, begun by William Elias in 1752, and including several selections from the works of...
- NA:** THOMAS, John. Pen y Ffordd Wen. *Nabl Arian, Sef, Llyfr Barddoniaeth; yn cynnwys Carolau, Cerddi, Englynion, &c. Ar amryw destynau, a rhai caniadau yn gymysgedig o Gymraeg a Saesnaeg, Er mwyn denu plant ac eraill i hoffi darllen y ddwy iaithm, A'r holl waith yn newydd na bu yn argraphedig erioed o'r blaen.* Llanrwst: John Jones, 1827.
- TA:** THOMAS, John. Pen y Ffordd Wen. *Telyn Arian, Sef, Llyfr Barddoniaeth, yn cynnwys Carolau, Cerddi, Englynion, Awdlau, &c. Ar amryw destynau, ac hefyd Cerddi a Phenillion, yn gwmwysgedig o Gymraeg a Saesonaeg, ond y cwbl ar gynghanedd a Mesurau a arferir yn Gymraeg.* Y Chweched Argraffiad. Llanrwst: J. Jones, 1857.
- WB:** HUMPHREYS, R., gol. *Y Wenynen Bach, neu Casgliad o Caniadau Buddiol a Moesol.* Ail Argraffiad. Llanrwst: John Jones, 1840.

BRYCHAN, J. (LIAGM)

Llais Awen Gwent a Morganwg, sef, Casgliad o Ganiadau Newyddion ar Dystynau Moesol a Difyr.
Ail Argraffiad. Merthyr-Tydfil: B. Morgan, 1829.

Alawon / Melodies:

Agoriad y Melinydd

33: 'Cariad Brawdol', Gwilym Hugh, Llanfair

Ar Hyd y Nos

83: 'Gofidiau y Nos', John Thomas

Arglwyddes trwy'r Coed

45: 'Coesawiad Morgan Shon Rhys i Syhywy, 1820', Gwilym Huw

67: 'Molawd i Ferch Gan Ei Chariad', Brychan

Bryniau'r Iwerddon

75: 'Cynghor i Fab Ieuanc', Gwilym Merddin

Calon Derwen

9: 'Heddwch', G. Morganwg, 1814

10: 'Arall ar yr Un Testun', Evan Ciwl, ac a ddatganwyd ar y Maen Chwyf,
ar yr un amser

12: 'Molawd i'r Urddasol J. Edwards, Yswain, Rhiw-olau, Morganwg',
G. Harri, Penderyn

16: 'Yr Iaith Gymraeg', Lewis Morganwg

29: 'Ar Sobrwydd', Brychan

41: 'Can Idd Yr Hynod Gymdeithion (Odd Fellows)', T. ab Gwilym, Eglwys Elian

81: 'Anerch i Aelodau Budd-Gymdeithas Derwen-y-groes, ar eu Cylchwyl Blynyddol',
T. ab Gwilym, Aber.

Calon drom

53: 'Morwynig Lan Meirionydd', Wm. Davies, Coed-y-cymmar / Wm. Wallter / G. Morganwg

Citty Colrain

62: 'Molawd Merch Ieuanc', Brychan / L. Morganwg

Cwynfan Brydain

69: 'Galarnad Llanc Ieuanc ar ol ei Gariad', D. Morris, Tredegar

Daear-fochyn

37: 'Gwahoddiad i Bastei-wledd', Ab Iolo

39: 'Hanes Pastai Twyn-yr-odyn', Ab Iolo

Dic Shôn Dafydd

85: 'Priodas Hynod'

Duw gadwo'r Brenin

21: 'Breiniau Dyn', Shon Chwareu Teg

Duw gadwo'r Brenin, yr hen ddull

31: 'Cymmrodorion Gwent', W. Davies

Ffarwel Brydain

66: 'Molawd i Ferch Gan Ei Chariad', G. Morganwg

Gadael y tir

13: 'Myfyrdod ar y Dydd Byraf', G. Morganwg

57: 'Cwynfan Llanc Gwedi Colli Ei Gariad', L. Morganwg

Glân meddwdod mwyn

82: 'Can y Cymreigyddion', Ieuan ab Hywel, Llanymddyfri

Gobaith mwynhâu

35: 'Brawdgarwch y Beirdd', G. Hugh. Llanfair

Y Gofid Glas

73: 'Achwyniad Llanc Ieuan', J. Turberville

Gwêl yr Adeilad

19: 'Cerdd o Gofiant, Am Ddau Löwr, a laddwyd yn ngwaith glô Tredegar,
ar y 22ain o Ionawr, 1822...', Brychan

Hên Dderbi

75: 'Annerchiad Difrifol i Ferch Ieuan', Brychan

Hyfrydwch y Brenin

15: 'Croesawiad i G. Morganwg, pan ddaeth i Goed-y-cymmer, 1816'

Hyfrydwch mab ieuan

71: 'Can o Ymddiddan Rhwng Mab a Merch', Brychan

Mwyneidd-dra

77: 'Darlun o Ferch Ieuan', Dewi ab Dewi

Mynediad Rodney

42: 'Molawd i Weithydd Glo Enwog', Brychan

Nos Galan

73: 'Penillion Diddanus' [Dacw 'nghariad], Dewi ab Dewi

Rhyfelgyrch Beliel

48: 'Molawd Idd Yr Iaith Gymraeg', H. ab Ioan, Dyfynog / Lewis Coedmeirig

Y Tri Tharawiad

24: 'Drych Cynfigen', Brychan

Triban Morganwg

27: 'Troedd y Cybyddion', Brychan

80: 'Pennillion Dros Ryddid i Bob Un Brydydd a Chanu Goreu Gallo', Ab Siencyn

Wounded Hussar

69: 'Dau Bennill o Fawl i Ferch', G. Hugh Llanfair

DAVIES, Robert, o Nantglyn. (DB)

Diliau Barddas, sef Gwaith Barddonol: yn cynnwys Odlau, Cywyddau, Englynion, Carolau, a Dyriau ar wahanol Destynau. Dinbych: Thomas Gee, Clwyd-Wasg, 1827.

Alawon / Melodies:

Bryniau'r Werddon:

159: 'Carol Nadolig'

Blue Bell

188: 'Carol Nadolig'

Calon Derwen: gw./see Heart of Oak.

Calon Drom

279: 'Marwnad Evan Thomas, o D'wysog, yn Mhlwyf Henllan, 1801

Caniad y Gog i Feirionydd

263: 'y Difyrwch o Ganu gyda'r Delyn'

Difyrwch Gwyr y Gogledd

177: 'Carol Nadolig'

Diniweidrwydd

185: 'Carol Nadolig'

193: 'Carol Pasg'

236: 'Marwnad ar ol Edward Davies...'

241: 'Marwnad, am Thomas Hughes, Gwr ieuanc o Ddyfryn Clwyd, a fu farw ar faws yn agos i'w gartref ar noswaith dymhestlog'

Elusenni Meistres

174: 'Carol Nadolig'

Ffarwel Gwyr Aberffraw

159: 'Carol Nadolig'

Heart of Oak / Calon Derwen

171: 'Carol Nadolig'

Lochiern

283: 'Dau Bennill, a wnaed pan Ymdorodd y Gwn'

Miller's Key

152: 'Carol Nadolig'

168: 'Carol Nadolig'

Mwynen Mai

149: 'Carol Nadolig'

Old Darby

180: 'Carol Nadolig'

Triban Morfudd

248: "Dau Bennill"

Trymder

162: 'Carol Nadolig'

Ymdaith Belisle

156: 'Carol Nadolig'

229: 'Gwaedd Uwch Ben Prydain'

Ymdaith Rochester

191: 'Carol Nadolig'

Ymdaith Sir Watkin

191: 'Pennillion, o Gynghor y Prydydd i'w Frawd, ar ei gychwyniad i Lundain'

244: 'Cynghor i Gyfaill i Ochel Meddwdod'

EDWARDS, Edward, Twm o'r Nant. (GG)

Gardd o Gerddi, Neu, Gasgiad o Ganiadau: Sef, Carolau, Marwnadau, Cerddi, Awdlau, Englynion, Cywyddau, &c. Gwedi eu cyfansoddi ar amrywiol Destynau a Mesurau. Argraffiad Newydd. Rhuthin: R. Jones, 1826.

Alawon / Melodies:

Rhagymadrodd / Introduction:

Betty Brown: xi: 'Cyffes Gardd o Gerddi at y Cymry'

Carolau:

Betty Brown / Sunselia [15]

15: 'Carol Nadolig'

The Bird [30]

30: 'Carol Plygain'

Conset Gruffydd ab Cynan,

28: 'Carol Plygain'

Dorchester March [56, 67]

56: 'Carol Pasg'

67: 'Carol'

Fedle Fawr [17]

17: 'Carol Plygain'

God Save the King

59: 'Carol'

Kings's Farewell [11, 34]

11: 'Carol Plygain'

34: 'Carol Plygain'

Let Mary Live Long, &c. [22]

22: 'Carol Plygain'

Lucy Hoy / Malldod Dolgelley [6]

6: 'Carol Clwb'

Malldod Dolgelley: gw./see Lucy Hoy.

March in Scipio [70]

70: 'Carol'

Miller's Key [39, 63]

39: 'Carol Plygain'

63: 'Carol'

Mwyn Susanna [1]

1: 'Carol' ar Creadigaeth y Byd'

Old Darby [52, 76]

52: 'Carol Pasg'

76: 'Carol'

Princess Royal [24]

24: 'Carol'

Spanish wenddydd /

Spanish Gipsy [43, 48]

43: 'Carol'

48: 'Carol'

Sunselia: gw./see Betty Brown.

Tempest of War [46, 49]

46: 'Carol Plygain'

49: 'Carol Plygain'

Marwnadau:

Troeadd y Droell [82]

82: 'Marwnad John Williams'

Toul Bell [86, 107]

86: 'Marwnad yr Anrhyderus Mr. Charley Owen'

107: 'Marwnad George Rice, Yswain, o'r Dref Newydd'

Cerddi:

Belisle March [169]

169: 'Can i Belman Dinbych'

Betty Brown [175]

175: 'Cerdd o ddull cyngor i Frawd'

Cast away Care [140]

140: 'Cân am Gynnorthwy'

Charity Mistress / Gwledd Angharad [150]

150: 'Cân, ar ystyriaeth, yn ateb...'

Duc of Dero / Llygoden yn y Felin [124]

124: 'Cerdd Ymddyrchafiaeth yr hwsmon'

Duw Cadw'r Brenin [162]

162: 'Cân ar ddyfodiad R. W. Fychan, o Nannau...'

Glan-medd-dod-mwyn [128, 173, 178]

128: 'Can i erchi cym'dogol gynnorthwy dros un Dafydd Roberts'

173: 'Can o achos dwyn Gwydd'

178: 'Cerdd i Galchwr Henllan'

Guardian Angel [132]

132: 'Can i groesawi Richard Myddleton ieuangaf Yswain...'

Gwel yr Adeilad [112]

112: 'Cerdd am ryfeddoc ddamwain s Bardd'

Gwledd Angharad: gw./see Charity Mistress.

Heavy Heart [137, 145, 147, 150]

137: 'Cerddi ofyn Mûl gan Robert Wynne, Esq. o'r Plas Newydd, Henllan'

143: 'Cân i ddeisyf Padarn, &c.'

147: 'Cân i annerch Cyfaill...'

150: 'Cerdd a wnaed tros Sion Thomas, un o aelodau Cymdeithas Clwd Derwen...'

Iechyd Ogyllch [126]

126: 'Cerdd Gwrthatteb i'r gan uchod'

Llef Caerwynt [118, 170]

118: 'Cerdd o atebiad gwrthwynebol i wag o gan-gerdd...'

170: 'Can am bedwar crys a ddygwyd'

Llygoden yn y Felin: gw./see Duc of Dero.

Monday Morning [130]

130: 'Can o groesawiad i Richard Middleton, Yswain, o Gastell y Waen...'

Prysyrwch i'r Neithor [133]

133: 'Can o groeso-priodasawl i'r anrhydemus Thomas Morris, o Lyweny'

Rodney's Tune [165]

165: 'Can i ofyn Ceffyl'

Spain wenddydd [116, 135]

116: 'Cerdd o ddiolchgarwch am gyllell wair'

135: 'Haf-gan'

Sunselia [156]

156: 'Cân o annerchiad i Lythyr...'

Young Watkin's March [134, 163]

134: 'Pennill o Health i'r Lady Mary, ar ddydd ei genedigaeth...'

163: 'Cân ar ddyfodiad R. R. William Wynne, o Garthewyn...'

EDWARDS, William, Llanberis, Gwilym Padarn. (EP)

Eos Padarn, yn cynnwys Awdlau, Cywyddau, Englynon, Carolau, Cerddi ac Emynau. Llanrwst: J. Jones, 1829.

Alawon / Melodies:

Betty Brown

85: 'Carol Nadolig'

Difyrwch Gwyr y Gogledd

78: 'Carol Nadolig'

Difyrwch Gwyr Caernarfon

100: 'Carol Nadolig'

Dimeu Goch

116: 'Can i Gymdeithas "Caredigion Nant Padarn" yr hon a gyhelir dan Arglwydd Castell-Dolbenmaen, yn Llanberis'

Diniweidrwydd

88: 'Carol Nadolig'

Duw gadwo'r Brenin

82: 'Carol Nadolig'

Gadael y Tir

112: 'Cerdd, a anfonodd Owen Jones, Tros y Waun, Bangor i annerch yr Awdur', William Owen

Hyfrydwch y Brenin Sior

73: 'Carol Nadolig'

Mwynen Gwynedd

117: 'Can Cymdeithas Gymreigyddol Nant Padarn...'

Sawdl Buwch

107: 'Carol Nadolig'

Torriad y Dydd

119: 'Cerdd, ar yr Undeb a gymmerodd le rhwng y Cymry a'r Saeson

Trymder

103: 'Carol Nadolig'

137: 'Pennillion i Annerch John Owens, Llanberis, oddiwrth ei wraig...'

Ymadawiad y Brenin

95: 'Carol Nadolig'

Ymdaith Treffynon

91: 'Carol Nadolig'

EDWARDS, William, Ysgeifiog, yn Swydd Gallestr (Flintshire). (CC)

Ysgeifiog, yn Swydd Gallestr (Flintshire). *Cell Callestr, neu Gaslgiad o Ganiadau, sef Awdlau, Cywyddau, Englynion, Carolau a Cherddi, ar amryiol Destynau.* Trefriw: D.Davies, 1815.

Alawon / Melodies:

Agoriad Y Melinydd

191: 'Carol Plygain', W. Edwards

Anhawdd Ymadael / Loath to Depart

103: 'Cerdd, i ofyn cynnorthwy at adeiladu Ty...', Jonathan Hughes

Belisle March

97: 'Dau Bennill o Brioasgerdd i'r Parchedig Edward Griffiths o Sgeiviog', Jonathan Hughes

101: 'Ychydig Pennillion...Tyfwynog, Brech.', Jonathan Hughes

195: 'Molawd yr Iesu', W. Edwards

Blue Bell of Scotland

144: 'Carol Plygain', Dafydd ab Ioan, Llangollen, a'i cant, 1813

Charity Mistress

154: 'Carol Plygain'. Ann Hughes, merch i Jonathan Hughes a'i cant

Diniweidrwydd

114: 'Cerdd, Galarnad Jonathan Hughes ar ol Mary ei wraig', Jonathan Hughes

Dorsetshire March

56: 'Carol Pasg', T. E. Nant

72: 'Can o ddiolchgarwch i Esq. Ellis, o'r Cornist...', T. E. Nant

Ffarwel Ned Huw Puw

131: 'Carol Plygain', W. Edwards

172: 'Carol Plygain', John Evans

Galon Drom / Heavy Heart

107: 'Cerdd, cwyn a chyffes Jonathan Hughes...', Jonathan Hughes

God Save the King

93: 'Can, i ofyn llathen o wlanen, i'w roi'n leinyn mewn siwt o ddillad, gan William Lloyd, gwerthwr gwlaneni o'r Bala', W. Edwards

Greece and Troy

139: 'Carol Plygain', W. E.

176: 'Carol Plygain', John Evans

Heavy Heart

67: 'Can i ddeisaf ar I. R.o Hersedd, ymofyn am llwyth glo...', T. E. Nant

Hyfrydwch y Brenin Sior

186: 'Carol Plygain', W. Edwards

King Charles's Delight

149: 'Carol Nadolig', D. ab Ioan

Loath to Depart: gw./see Anhawdd Ymadael.

Llef Caerwynt

86: 'Cerdd i ofyn echel i'r maen llifo, gan William Evans, y Gôf, o Lanasa', W. Edwards

Miller's Key

159: 'Carol Plygain', Robert Davies

163: 'Carol Plygain', John Evans, Ysgeifiog

168" 'Carol Clwb', John Evans

Old Darby

52: 'Carol Pasg', T. E. Nant

60: 'Carol Plygain', R. Jones, Ddôl, Llansannan

64: 'Carol Pasg', R. Jones, Ddôl, Llansannan

83: 'Cerdd, i ofyn Maen llifo, gan ddau gefnder y Prydydd, sef William a JohnThomas...', W. Edwards

90: 'Cerdd, i ofyn cario llwyth o lô, gan William Parry, o Felin gonglog, Plwyf 'Sgeifiog', W. Edwards

181: 'Carol Plygain', Dafydd Jones, Tailiwr, Rhuddlan

Queen Bess

95: 'Hanes yr Oferddyn a'r Dafarn-wraig', W. Edwards

Rodney's March

76: 'Cerdd, i ofyn Crýd magu. gan John Kyffin, Joiner, Mostyn...', Hugh Jones, Glan Conwy

81: 'Dau Bennill, i ofyn am Cwch o wenyn', W. Edwards

Rhyw beth arall i'e wneuthur / Something else to do

135: 'Carol Clwb', W. E.

Something else to do: gw./see Rhyw beth arall i'e wneuthur.

Tempest of War

45: 'Carol Plygain', Thomas Edwards, Nant

Young Watkin's March

88: 'Cerdd, i ofyn bwyall, gan Edard Mathew, y Gôf, o Blwyf Caerwys...', W. Edwards

EVANS, Peter, (gol.). (A)

Yr Awenydd. Sef, Blodeugerdd Newydd, Casgliad o Ganeuon o waith Amryw Feirdd Hen a Diweddar.
Caernarfon: Albion-Wasg, Peter Evans, ?1820.

Alawon / Melodies

Anhawdd Ymadael

311: 'Caniad, yn dangos dechreud...'

Auld Lang's Syne

290: 'Y Pererin,' R. Williams, Bodfary

Bryniau'r Werddon

1, 173: 'Y Messiah,' Cyfeithiad o Waith Alexander Pope, C. Caledfryn

33: 'Annerchiad i'r Cymreigyddion, yn Llundain', James Hughes, Llundain

57: 'Deisyfiad am Drugaredd', Margared Fychan

101: 'Hanes Lafinia', L. Hopkins

303: 'Myfyrdod yn Mysg y Beddau', Cybi o Eifion

348: 'Annerchiad i Wr a Gwraig', Dewi Dinorwic

353: 'Annerchiad i'r Cymry yn Llundain', William Clark, Caerludd

364: 'Can Dduwiol, yn dangos...', W. Williams, Pantyceyn

Cil y Fwyalch

73: 'Ymddiddan Rhwng Credadyn ac Anghhedadyn', Morys ap Robert, Bala

Dewis Meinwen

89: 'Ystyriaeth ar Fyrder Oes Dyn', R. Evans, Meifod

Difyrwch Gwyr Caernarfon

305: 'Myfyrdod ar y Nos', G. Caledfryn

310: 'Pennillion am Falchder', G. Caledfryn

Diniweidrwydd

17: 'Myfyrydod Mewn Mynwent', John Parry

81: 'Cwyp y Dail', D. Ddu, Eryri

92: 'Ymddiddan Rhwng y Byw a'r Marw', Hugh Morys, Llansilin

159: 'Myfyrdod ar Einioes ac Angau...', Parch. D. Davies

265: 'Annogaeth i Ddiwydrwydd', R. Humphreys, Caerfyrddin

Duw Gadwo'r Brenin

76: 'Hanes yr Hwsmon Diog a'r Cristion Diofal, A thruenus gyflwr pob un o'r ddau',
J. Thomas, Pentre'r foelas

Ffarwel Gwyr Aberffraw

231: 'Carol', Cadwaladr Pierce, Penmachno

Gadael Tir

84: 'Myfyrdod, Mewn perthynas i'r Angylion Syrthiedig, &c.', W. Moses

117: 'Cyffes Gwr ar ei Glaf Wely', Hugh Morys, Llansilin

Galar dôn

221: 'Cwynfan Gwr ieuangc wrth ferch anwadol', P. Evans, Caernarfon

Gwel yr Adeilad

114: 'Myfyrdod am Lawenydd y Nef', Morys ap Robert, Bala

Hyfrydwch y Brenin Sior / King George's Delight

180: 'Penillion', A anfonwyd at gan J. Parry at J. Thomas, Pentre'rfoelas

328: 'Pennill Saes'neg', Peter Evans, Caernarfon

Miller's Key

42: 'Cyngor yn Erbyn Meddwod', Ar Ddeisyfiad Cyfaill, J. Thomas, Pentrefoelas

259: 'Sicrwydd Dydd y Farn', R. Davies, Nantglyn

276: 'Penillion', O gyngor i wr ieuangc, J. Parry, Llaneilian

Mwyneidd-dra

67: 'Cyngor i Beidio Meddwi', Lewis Jones, Llan-wrch-lyn

126: 'Cyngor yn Erbyn Godineb', Morys ap Robert, Bala

Nos Galon

272: 'Can a wnaed ar derfyn blwyddyn', Parch. Walter Davies, Manafon

Old Darby

9: 'Ystyriaethau', Edward Jones, Maes-y-plwm, Llanrhaiadr Dyffryn Clwyd

202: 'Can am uniondeb y Gyfraith...', Edward Jones, Maes-y-plwm

297: 'Can Foesol', John Parry, Llaneilian

Susana [326]

326: 'Myfyrdod y Llongwr...', D. Ddu, Eryri

Sweet Home [359]

359: 'Amser', Ab Ywain, Cefn y Meusydd

Synselia

225: 'Aberth Diolch', Anonymus [sic]

Ymdaith Treffynon

37: 'Ymddiddan Rhwng Dau Brydydd yn Llundain, sef John Jones a Daniel Davies.'

HOWELL, John (Ioan ap Hywel). (BD)

Blodau Dyfed; sef, Awdlau, Cywyddau, Englynion, a Chaniadau, Moesol a Diddanol, a Gyfansoddwyd gan Feirdd Dyfed yn y Ganrif Ddiweddaf a Phresennol. Caerfyrddin: J, Evans, 1824.

Alawon / Melodies:

Bonny Jockey:

402: 'Cyffes ac Achwwyniad Mab Ieuanc...', John Evans, o Lanfiangel-Ystrad

Breuddwyd y Frenhines

305: 'Marwnad Diana Griffiths, o'r Pant-Gwyn..', Ioan Siencyn

Bryniau yr Iwerddon

357: 'Ymroad Gwr i Ymadael a Meddwdod', Ioan Siencyn

Clod i'r Haf

326: Carol, yn dangos Cynnyrch a Gwres yr Haf...', Mr. Ifan Gruffydd, o'r Twrgwyn

330: 'Can ar Ffurfiad y Gymdeithas Frawdol (Club) yn Nhafarn-y-bwlch, Gwyddfa'r Cilgwyn, yn swydd Penfro', [*Gwyddfa - a place of presence], Ioan Siencyn

Galon Drom / Drom Galon

264: 'Myfyrdod ar Weithredoedd Duw', Parch Mr. Dafydd Llwyd, Llwynrhydowen', Ioan Siencyn

300: 'Marwnand Thomas Lloyd, Yswain, o Gwmgloyn...', Ioan Siencyn

311: 'Marwnad y Parchedig Dafydd Llwyd...', Ioan Siencyn

316: 'Marwnad Mr. Dafydd Gruffydd, o'r Pant-gwyn...', Ioan Siencyn

321: 'Cyngor i Fab Ieuanc Oedd yn Glaf o'r Palsy', Ioan Siencyn

324: 'Hiraeth Gwr am ri Briod', Ioan Siencyn

346: 'Can yn annerch Sion Ifan y Crydd, o Gediog...', Jenkin Thomas, Cwmdru - 1737

363: 'Can, a roddodd y Prydydd, ar Foreu Dydd Calan...', Ioan Siencyn

Duke of Gloucester's March

399: 'Canmoliaeth Merch, A Chwynfan ei chywir Garwr', John Howell

Guineu Windsor

369: 'Can a ddanfonwyd Fon Bengam...', Ioan Siencyn

Gwel yr Adeilad

277: 'Carol Nadolig', Dafydd Rowland

285: 'Marwnad Thomas Makaig, o Belanfawr, yn Llandigwydd', Ioan Siencyn, o Aberteifi

Old Darby

410: 'Can o Ganmoliaeth i'r Anrhydeddus George Rice, Yswain...', Evan Powell

Serch Hudol

391: 'Canmoliaeth Cyllell o waith Sion Dafydd...' Ioan Siencyn

Spanish Minuet

397: 'Penillion, a anfonodd y Prydydd mewn Valentine...', Ioan Siencyn

Sweet Richard, y ffordd hwyaf

394: 'Canmoliaeth i Wyr Llandysilio am ddal Cadnew heb gynnorthwy Cwn', Ioan Siencyn

Tôn Miss Molly Brown

405: 'Can yn gosod allan Fywyd helbulus y Tri Chaethwas, neu...', Evan Thomas, o Lanarth

Triban (mesur)

269: 'Cynghorion Tad i'w Blant', Parch. Dafydd Llwyd

373: 'Trioedd', Iago ab Dewi

375: 'Diolchgarwch y Prydydd, i Dduw a Dynion...', Ioan Siencyn

378: 'Can y Gymmalwst: o ofyn Pâr o Esgidiau...', Ioan Siencyn

381: 'Cyngor Ioan Siencyn i Ddafydd ei wyr...' Ioan Siencyn

386: 'Can i ofyn Perwig i Hen Wr 77 Oed', Ioan Siencyn

Ymadawiad y Brenin

294: 'Marwnad Mr. Griffith Jenkins, o Gilbronnau...', Ioan Siencyn

HUGHES, Jonathan, Pengwern wrth Langollen yn Sir Dinbych. (BB)

Bardd, a Byrddau, Amryw, Seigiau neu Gasgliad O Gynghanedd, Sef Carolau a Cherddi a Chywyddau, o waith Jonathan Hughes. Ail Rhan: 224+. Mwythig: Stafford Prys, 1778

Alawon / Melodies:

Amor elis [Amaryllis]

305: 'Cerdd o gyngor ac o rybudd i feibion a merched...'

Breuddwyd y Frenhines

224: 'Cerdd: Damheg y Winllan wyllt'

Calon Drom / Heavy Heart

269: 'Cerdd, i ofyn Mul gan Mr. Llwyd o Ben y Lann...'

321: 'Cyffes gwr ieuangc aeth i garu ac nid oedd ei gariad ef ddim gartref...'

331: 'Cerdd, Coffadwriaeth am farwolaeth Thomas Prichard...drwy ddamwain ddrychynllyd yngwaith glô yr Accar Fair, Plwy Ruabon'

344: 'Cerdd, ystyriaeth ar marwolaeth Edward Prys o'r Wyn Uchaf...'

Charity Mistress

49: 'Carol Plygain, Ystyriaeth o gyflwr pechadiriad...'

178: 'Carol Plygain,...a gyfieithwyd o gân Saesnaeg o waith Sir William Daws gynt Arch Esgob York'

266: 'Cerdd, ystyriaeth at y gwladwyr o amgylch y Glynn fechan Llanstffraid...'

351: 'Cerdd, ychydig hanes am Gaynor Hughes...'

Clôch Alar: gw./see Doll Bell.

Conceit y Prince Rupert

287: 'Cerdd i ddiolch am y Bittiws'

Crimson Velvet

76: 'Carol a wnaed i gymdeithas Clwb yn Llangollen, wyl enweddiad Crist, 1763'

93: 'Carol Plygain yn dangos fel yr oedd Adda...'

99: 'Carol Plygain wrth ddameg y dryll arian, ...'

112: 'Carol Plygain, yn dangos y mynn Crist Deyrnasu...'

118: 'Carol Plygain, Adda'r dyn cyntaf y nmynd...'

122: 'Carol Plygain, Argyhoeddiad o anystyriaeth...'

172: 'Carol i gymdeithas Clwb,...a ddatganiad yn eglwys Llangollen, ddydd Calan'

Cyfarfod da/ Well met

247: 'Cerdd yn erbyn meddwdod'

251: 'Cerdd ar yr un mesur, gwahaddiad i helwyr Ddyfod i hela ...'

Y Fedle Fawr

13: 'Carol Plygain'

17: 'Carol Plygain'

21: 'Carol Plygain'

54: 'Carol yn cynnwys tair ystyriaeth...'

146: 'Carol, ... i'w ganu'r calan'

Ffarwel Brydain

300: 'Cerdd Cyffuriau Physygyriaeth i'r Merched'

Ffarwel Ned Pyw

28: 'Carol Plygain'

33: 'Carol Plygain'

37: 'Carol Plygain'

67: 'Carol I gynulleidfa Clwb'

131: 'Carol Plygain; Ychydig o ystyriaeth...'

243: 'Carol tan bared yn dangos allan ddieithred yw cariad brawdol'

Glan fedddod mwyn

317: 'Cerdd yn datgan am dwyllwr a ddaeth i Langollen...'

Greece and Troy

- 44: 'Carol'
- 60: 'Carol Plygain'
- 85: 'Carol arall ar yr unrhyw destyn, holiad am 3 chwestiwn...'
- 90: 'Carol Plygain...ystyriaeth am gwypm Adda...'
- 127: 'Carol Plygain... yn cynwys ychydig ystyriaeth...'
- 137: 'Carol Plygain: yn dangos fel yr un...'
- 188: 'Carol Plygain'
- 160: 'Carol Plygain'
- 201: 'Carol, Ychydig ystyriaeth ar y gair gonestrwydd, ...clwb Llantysilio Ionawr, 1778'
- 210: 'Carol: annogaeth i geisio...'
- 214: 'Carol Plygain'

Gwel yr Adeilad

- 106: 'Carol Plygain; yn cynwys amrywiol ystyriaethau...'
- 142: 'Carol Plygain; yr Angylion syrthedig...'
- 166: 'Carol Plygain'
- 257: 'Cerdd, i ofyn hela i hen bobl sal weniaid...'
- 261: 'Cerdd arall ar yr un mesur, cyffelyb i'r un testun...'
- 311: 'Un arall cyffelyb...'

Heavy Heart: gw./see Calon Drom.

Hope to Have

- 276: 'Cardd arall, i ofyn y Cyfryw gan dri o Uchelwyr o blwyf Llangollen

Hun Gwenlliain

- 272: 'Cân y Carddodyn Eon, neu Sturdy Beggar...'

King's Farwell

- 1: 'Carol Plygain'
- 6: 'Carol Plygain'
- 80: 'Carol, ...ir un diben...'
- 183: 'Carol, i'w ganu mewn cynulleidfa clwb wyliau'r Nadolig'
- 195: 'Carol Plygain'
- 219: 'Carol Plygain'
- 308: 'Cerdd, cyffes gwr Ieuangc at ei gariad'
- 314: 'Can Ffarwel i'w gwlad, gan tri chyfaill o gasrell y wayn...'

Llêf Caer Wynt

- 293: 'Cerdd i ofyn Maen Lestr môch, gan Edward Mathews...'
- 296: 'Cerdd arall, ar yr un mesur, i ofyn pâr o Olwynion, i Sion Dafydd o'r Gelli...'

Mwynen Mai

- 150: 'Carol Haf'

Neithiwr ac Echnos

- 279: 'Cerdd, Diolch i'r Gwyr am eu rhodd'
- 282: 'Cerdd ar yr un mesur, i Annerch Edward Foulkes Ystiwart glan Mostyn, yr hwn oedd ben Cyfaill prydyddion...'

Spanish baven

- 229: 'Cerdd o gwynfan at blwyfolion Llangollen dros Simon Thomas yngharchar yn Rhuthin'

Susan Lygad-ddu

- 302: 'Cyngor i ferched...'

Susanna

- 205: 'Carol Clwb'

Toll Bell / Clôch Alar

- 71: 'Carol a wnaed ag a ganed ynghymdeithas Clwb Llangollen, 1759'
- 235: 'Cerdd yn datgan am ddaionu Duw...'
- 239: 'Un arall ar yr un mesur'
- 335: 'Cerdd ystyriaeth ar farwolaeth Mary Philips...'

Trymder

340: 'Cerdd o goffadwriaeth am William Williams o Gaer Fâch... Frech wen'

Well met: gw./see Cyfarfod Da.

Ymadawiad y Brenhin

154: 'Carol Plygain'

HUGHES, Jonathan, gol. (GA)

Gemwaith Awen. Beirdd Collen, neu Gasgliad o Gynganedd, sef Carolau, Cerddi, Awdlau, Cywyddau, ac Englynion, o Gasgliad Jonathan Hughes. Croesoswallt: W. Edwards: 1806.

Alawon / Melodies:

Anhawdd Ymadael, y ffordd fyrraf

186: 'Cerdd. Drych Pechadur. Ei Cysur rhag Blinder Ysbryd ac Anobaeth'

Bellisle March

99: 'Cerdd, Dros Hugh Humphries, o'r Geufron, gerllaw'r Ddwy-rhyd, yn sir Feirionedd, Erfynniad at Mr. Vaughan, o Rûg, am y Gwn yn ei ol a gowyd oddiar ei Fab ef'

195: 'Pennill. A anfonodd Dafydd Thomas...'

195: 'Pennill. Yn ganlynol, ar yr un Testun, gan Jonathan Hughes'

196: 'Dau Bennill Arall'

Cyfarfod Da / Well Met

161: 'Caniad yr Eos'

Calon Drom

72: 'Cerdd, o Goffadwriaeth Gwr ieuangc o Dref y Wyddgrug, sef John Rolwand, yr hwn a aeth i wasanaethu ar Long Marsiadwr. Bu farw yn Guinea, a chwech eraill o Gymmydogion a aethant gyd ag ef, ac ni ddychwelodd yr un o honynt yn ol i'w gwlad. Bu rhai ohonynt feirw ar y Mor, a'r lleill a gymmerwyd yn Sawdwyr'

75: 'Cerdd, O ymddiddan rhwng Natur a Chydwybod..., ar yr un mesur'

115: Cerdd, Galarnad Pechadur'

155: 'Cerdd. Ar ddull Ymddiddan rhwng Gonestrwydd a Chwannog. Yr Achos o'i Gwneuthuriad, oedd, rhyw Lang fyddai chwannog o bigo Poccedau, os cae Gyfle dirgel'

Charity Mistress

127: 'Cerdd Ymddiddan rhwen Dyn a'r Gydwybod, ynghylch Cyflwr a Sefyllfa y ddau Fywyd'

182: 'Marwnad. O Goffadwriaeth am John Davies...'

Conceit y Captain Morgan

125: 'Cerdd, o Ymddidan rhwng Cybydd a Hael'

Crimson Velvet

19: 'Carol Plygain, yn dangos allan y gwahaniaeth rhwng...'

46: 'Cerdd, Annogaeth i undeb a brawdoliaeth mewn cymdeithas Clwb, gen ei gyffelybu i aelodau corph dyn, fel ac y mae rhai'ny yn anhepgorol i bob un heb eu gilydd'

Diniwedrwydd

120: 'Cerdd, a ganwyd ar ddyfodiad Gwr Ieuangc adref pan oedd yn rhydd o'i Brentisiaeth, sef, Ymddiddan rhyngddo ef a'i Rieini, bob yn ail Pennill'

Difyrwch y Brenhin Charles

33: 'Carol Plygain'

Dydd Llun y Boreu

101: 'Cerdd, Trwystan amgylchiad am lwdn Dafad, i William Williams o Nercwys'

167: 'Cerdd. Yn erbyn Tyngu'

170: 'Cerdd. I'w chanu mewn Neithor Prioda. Ar yr Un Mesur'

172: 'Cerdd. O Fawl ac Anrhydedd i Dduw...'

175: 'Dau Bennill. O Fawl i Anrhydeddi Dduw...'

Ffarwel Ned Puw

144: 'Carol Gwyliau'

Ffelena

224: 'Cerdd, Ymddiddan rhwng y Bardd a Gwr Crefyddol, sef un o'r rhai sydd yn neillduo oddi wrth Eglwys Lloegr...'

Gadael Tir

158: 'Cerdd, o Ymddidan rhwng y Bardd a'r Bugail, ynghylch Doniau a Doesthineb am Fatter y Grefydd Gristianogol'

Glan Meddwdod Mwyn

123: 'Cerdd, o Hanes am ddau Bladurwyr, wrth lladd Haidd, a Ffrwyth yr Heidden a'u taflodd hwythau i lawr'

Gwel yr Adeilad

11: 'Carol Plygain'

60: 'Cerdd, Annogaethi Blwyf Eglwys- Fach, yn Sir Ddinbych, i orphen adaeiladu eu Heglwys, wedi dechrau ers talm o Amser, a'r Gwaith heb fyned i ben, o herwydd Esgeulusdra'r Trigolion'

63: Cerdd, Cyffes Gwr wedi bod yn hir yn glaf, ac a gawsai Adferiad i'w gynnefin Iechyd

108: 'Cerdd, I ofyn Cynnorthwy gan Gwladyddion a'r Uchelwyr tu ag at gael Telyn, i Morris Williams, Teliyniwr, yr hwn oedd dywyll a thlawd'

131: 'Cerdd, O dair Ystyriaeth, Yn gyntaf, am yr Ail-anedigaeth. Yn ail, am yr Etholedigaeth. Yn drydydd, am y Profiad tanllyd sydd yn llosgi o Gariad ffyddlon y Dyn oddi mewn, sef Bedydd ysbrydol'

135: 'Carol Plygain'

Hun Gwenlliain

85: 'Cerdd, Ymddiddan thwng Gwr a Gwraig o achos y Cwrw'

Leave Land

92: 'Cerdd, a wnaeth y Bardd yn Sir Aberteifi, i'w danfon adref i annerch ei Wraig, ychydig o hanes ei Daith yn y Deheudir'

Llef Caerwynt

147: 'Cerdd, yn dangos allan beryglus Gyflwr Lladron, a wnaed wrth Gwyn Gwraig weddw, pan ddygwyd pump Cengl o Edafedd, o pa rai yr oedd wedi ei rhoddi i ganu yn Ngarddei Chymmydog'

Megan a gollodd ei Gardas

89: 'Cerdd, o ymddiddan rhwng Gwr a Gwraig ydoedd wedi ymadael a'u gilydd, a'r Gwr wedi priodi Gwraig arall, ac ar Ddymuniad y Wraig gyntaf, y cenais fel y mae'n canlyn'

Morfa Rhuddlan

116: 'Cerdd, Yn dangos fel y mae Rhagrith yn ymorfoleddu o herwydd ei Anrhydedd yn mhlith Dynol-ryw'

118: 'Cerdd, I ofyn Dillad i Robert Jones, gan ei Gefnder Thomas Price, ar yr un mesur'

176: 'Cerdd. O Annogaeth i Lanciau chwe Sir Gwynedd, am godi yn glau Mhlaid Britannia...'

Mwynen Mai

163: 'Carol Haf. O Amryw Ystyriaethau'

Rodney

95: 'Cerdd, o Fawl i Sir Thomas Mostyn, i'w cyfarch ar y dydd y daethef i'w Oed, Hydref 20, 1797'

Spanish Bavin

54: Cerdd, Ynghylch yr ymrafael a'r cyfreithio a fu rhwng...

58: Cerdd, O achos Un a gadd ei ysgymmuno allan o'r Eglwys, ar yr un mesur'

Susan Lygad-ddu

81: 'Cerdd, Hanes Bywyd a Marwolaeth, Claddiad, ac Adgyfodiad, a holl ddirmwg y Rhyfelwr enwog, Sir John Heidden'

Sweet Richard

105: 'Cerdd, Cyffes Gwr Ieuangc at ei Gariad'

Susanna

14: 'Carol Plygain, Heliad ac ateb. Ynghylch undeb a pherthynas y Sant Ynghrist, ac mor dieithrol yw y rhai sydd yn byw yn ystâd yr Adda cyntaf'

43: 'Cerdd, Ychydig o ystyriaeth am yr arwyddion a'r damweiniau hynod, a ddigwyddodd yr oes presennol; y tymhorau anhwylyd, a diweddar y flwyddyn 1782'

Toll Bell

111: 'Cerdd, o Goffadwriaeth am Rhys Roberts, o Blwyf Llanfair Dyffryn-Clwyd, yr hwn a syrthiodd dros Craig Oernant'

Tôn y Ceiliog Du

24: 'Carol Plygain, yn datgan fel yr oedd rhai...'

139: 'Carol Plygain. Yr hwn a wnaed yn y Flwyddyn 1783'

152: 'Cerdd. O herwydd Castiau cynfigennus a fu yn Fron-Freian'

Trymder

66: 'Cerdd, o Goffadwriath am Mr. John Edwards o Ben-y-bryn, Plwyf Llangollen, Uchelwr,
yr hwn oedd wr cyfrifol, yn ei amser yn hoffi Barddoniaeth, ac a gladdwyd yn y Flwyddyn 1804'

179: 'Cwynfan Britannia, yn ei galar a't Thristwch am ei Phrif-lyngcefydd, (Arglwydd Horatio Nelson)
yr hwn aladdwyd yn y Frwydr gerllaw Trafalgar, yr 21 o Hydref, 1805'

Well Met: gw./see Cyfarfod Da.

Ymadawiad y Brenhin

28: 'Carol Plygain, yn dangos allan esgeulusdra natur ddynol...'

38: 'Carol Plygain'

50: 'Cerdd, A wnaed pan oeddid yn rhoi Badges, henw'r Plwy y Tlodion'

JONES, David, o Drefriw. (BC)

Blodeu-Gerdd Cymru, Sef, Casgliad o Ganiadau Cymraeg Gan Amryw Awdwyr, yr hwn a Gynnwys Draethiadau Duwiol a Diddanol. Ail Argraphiad: Mwythig: Stafford Prys, 1779 (2.) Y Trydydd Argraphiad: Treffynnon: E. Carnes, 1823 (3.).

Alawon / Melodies:

- About the Banks / Y Fedle Fawr [2.316, 3.298; 2.324, 3.305; 2.333, 3.314]
3.298: 'Annogaeth i Foliannu Duw ar Ddydd Nadolig', Y Parchedig Mr. William Williams, Person Llan Aelian yn Rhos
314: 'Cerdd, yn gosod allan dull y Farn Ddiweddaf', Owen Griffith, a'i Cant
Acen Colomen, neu'r Clochydd meddw mwyn [2.132; 3.122]
3.122: 'Hanes yr Israeliaid, Eu helynt a'u dyfodiad o'r Aifft', Cell Cymysg Amaryllis / Cariad Nebun [1:202, 3.188]
3.188: 'Diolchgarwch Gwr wedi torri ei Goes', Evan William o'r Cwyl-lan Armeinda [2.405, 3.381]
3.381: 'Mor anhawdd yw ryngu bodd rhai', Huw Morris
Anglesey Tune / Sybylldir [2.231, 3.217]
2.217: 'Carol Plygain, Ynghylch Prydferthwch IESU', Richard Parry, 1735
Anhawdd Ymadael / Loathe to Depart [2.454, 3.435]
3.435: 'Ystyriol Draethod', John Lloyd, o Gwm pen Anner
The banks of Ireland / Bryniau'r Werddon [2.282, 3.266]
3.266: 'Arwyrain Merch', Huw Morris
Barna Bwngc [2.248, 3.233; 2.252, 3.237]
3.233: 'Carol Plygain, A gymmerwyd o Gân y Tri Llanc, a S. Abros', Dewi Fardd
3.237: 'Marwnad Gwyr Olifer', Huw Morris
Black Friars / Mynachdy [2.171; 3.159]
3.159: 'Mawl i Ferch', Cell Cymysg
Blodeu'r Dyffryn [2.263; 3.247]
3.247: 'Ymddidan, Rhwng y Prydydd a'r Gog', Owen Gruffydd
Break of Day / Llawer a'i chwennych [2.230; 3.216]
3.216: 'Galar-gwyn Cariad', Abram Evan
Breuddwyd y Frenhines / Queen's Dream [2.166; 3.154]
3.154: 'Mawl i Dduw am y Cymmun Sanctaidd', Owen Gruffydd a'i gwnaeth
Bryniau'r Werddon / The banks of Ireland [3.266]
3.266: 'Arwyrain Merch', Huw Morris
Bur Dud Adaw / Leave Land [3.357]
3.357: 'Dadleuyddiaeth Rhwng pedair merch y Drindod', Rhys Thomas, Yswain o Gaernarfon
Cariad Nebun / Amaryllis [2.202; 3.188]
3.188: 'Diolchgarwch Gwr wedi torri ei Goes', Evan William o'r Cwyl-lan
Cast Away Care [Bwrw Gofal Ymaith] / Tros yr Afon [2.179; 3.165]
3.165: 'Dyriau yn erbyn teg Gorchymmyn', Samuel Pierce
Charity Mistress / Gwledd Angharad [2.267; 3.251]
3.251: 'Difrifol Ddymuniad am Drugaredd', Dewi Fardd
Cil y Fwyalch [1:451; 3.423]
3.423: 'Cyssul Daionus', Huw Morys
Clochydd meddw mwyn, neu'r Acen Colomen [2.132; 3.122]
3.122: 'Hanes yr Israeliaid, Eu helynt a'u dyfodiad o'r Aifft', Cell Cymysg
Conceit y Prince Rupert / Tyb y Tywysog [3.139]
3.129: 'Hanes y Cymry', Matthew Owen, o Langar
Consumption / Gorweddwch eich Hun [1:141; 3.130]
3.130: 'Ymddiddan Rhwng y Dyn a'i Glefyd', Thomas Dafydd, 1723

Cowper Mwyn / Dôl y Môch [2.187; 3.175]
 3.175: 'Ymddiddanion Rhwng Dyn a Llyffant'm Cell Cymysg

Crimson Velvet / Y Ffion Felfed [2.327; 3.309]
 3.309: Carol Plygain, am Enedigaeth a Dioddefaint IESU', Dewi Fardd, 1759

Cudun-wynn Ffrainc / White Locks Garanto [2.178, 3.143]
 3.143: 'Cwyn un wrth ei Gariad', Cell Cymysg

Cwypiad y Dail [3.227]
 3.227: 'Cyffes y Meddwyn', Evan Llwyd, o Wyddelwern

Cyd a Bawd / Diniweidrwydd [3.331]
 3.331: 'Odlau'r oesoedd', Dewi Fardd, 1759

Diniweidrwydd / Cyd a Bawd [3.331]
 3.331: 'Odlau'r oesoedd', Dewi Fardd, 1759

Dewis Meinwen / Lady Biram [3.180]
 3.180: 'Ystyriaeth ar Fyrdra Oes Dyn', Robert Evans

Difyrwch Gwyr Dyfi [3.243]
 3.243: 'Erfyniad Gwraig ar ei chlaf Wely', Llyfr Gwion

Dôl y Môch / Cowper Mwyn [3.175]
 3.175: 'Ymddiddanion Rhwng Dyn a Llyffant', Cell Cymysg

Draw Ciwpid Draw / Serch Hudol [3.133]
 3.133: 'Mawl i Ferch', Mr. William Llwyd, Eglwyswr Llanuwchllyn, neu Robert Evan

Eos Lais / Nightingale [3.128]
 3.128: 'Carol Duwiol, o Ystyriaeth am Ddydd y Farn', Mr. William Mathew, 1655

Erddigan tro'r Tant [3.496]
 3.496: 'Addefiad Gwydau, ac erfyniad am Drugaredd', Fardd. {?Dewi}

Ffarwel Dic Llwyd /King's Farewell [3.197], cg: 'Ffarwel Dai Llwyd' yn y testun
 3.197: 'Cerdd y Winllan', Robert Evans, o blwy Meifod, yn Sir Drefaldwyn

Ffarwel Ned Puw [2.154; 3.143]
 3.143: 'Carol Plygain, Yn adrodd peth o'r Cynfyd,' Richard Parry

Ffarwel Trefaldwyn [3.232]
 3.232: 'Cwynfan Tafarn-wraig', Richard Parry

Ffarwel y Cwmni [3.355]
 3.355: 'I'r Frewch-wen', Cell Cymysg

Ffion Felfed / Crimson Velvet [3.309, 3.490]
 3.309: 'Carol Plygain Am Enedigaeth a Dioddefaint Iesu', Dewi Fardd, 1759
 3.490: 'Carol Glasddydd, Am Enedigaeth a Dioddefaint Iesu Grist', Dai Sion

Galar-dôn / Walking Taylor [3.375]
 3.375: 'Annogaeth i feddwl am y Diwedd', Rissiard ap Harri

Glan Meddwdod Mwyn [3.501]
 3.501: 'Ansawdd Braglyn', Edward Morys

Gorweddwoch eich Hun / Consumption [3.130]
 3.130: 'Ymddiddan Rhwng y Dyn a'i Glefyd', Thomas Dafydd, 1723

Greece and Troy / Wng Cyttirawg [3.468]
 3.468: 'Llesoldeb o was'naethu Duw', Aaron Jones, 1707

Gwel yr Adeilad / See the Building [3.160]
 3.160: 'Cerdd y Pren Almon', Owen Gruffydd

Gwledd Angharad / Charity Mistress [3.251]
 3.251: 'Difrifol Ddymuniad am Drugaredd', Dewi Fardd

Heavy Heart / Y Drom Galon [3.442]
 3.442: 'I Ofyn Gwisg Briodas', Morys ap Robert o'r Bala

Hen Fesur / Tri Tharawiad [1:131. 3.passim – gw. cynnwys / see contents for full list]
 2.131, 3 - passim: 'Yma a diweddify Carolau iw Canu ar y Mesur Tri tharawiad, neu'r Hen Fesur,
 Richard Abram, &c.'

Hope to Have / Mêl-wefus [3.181]
 3.181/'Bustl y Cybyddion', Dafydd Manuel

Hun Gwenllian [2.147; 3.135]
 3.181: 'Adroddiad', Richard Parry

Hunting the Hare / Marwnad y Helyfwyr [3.220]
 3.220: 'Ymddidan Rhwng dau am Wraig', Samuel Pirs, 1662

Ianto o'r Coed / Spanish Bason [3.379]
 3.379: 'Prif-dull Naturiaeth', Huw Morris, medd W. Ll. o Llan Hychen

Iechyd Ogyrch / King's Round [3.328]
 3.328: 'Cwynfan un oedd glaf am ei gariad', Llyfr Dab Ioan

Ifan Glan Teifi [3.419]
 3.419: 'Ystyriol Freuolder Einioes', Owen Gruffydd

King's Farewell / Ffarwel Dic Llwyd [3.197]
 3.197: 'Cerdd y Winllan', Robert Evans, o blwy Meifod, yn Sir Drefaldwyn

King's Round / Iechyd Ogyrch [3.328]
 3.328: 'Cwynfan un oedd glaf am ei gariad', Llyfr Dab Ioan

Lady Biram / Dewis Meinwen [3.180]
 3.180: 'Ystyriaeth ar Fyrdra Oes Dyn', Robert Evans

Leave Land / Bur Dud Adaw [3.357]
 3.357: 'Dadleuyddiaeth Rhwng pedair merch y Drindod', Rhys Thomas, Yswain o Gaernarfon

Loathe to Depart / Anhawdd Ymadael [3.435]
 3.435: 'Ystyriol Draethod', John Lloyd, o Gwm pen Anner

Love's a Sweet Passion / Mwyneidd-dra [3.410]
 3.410: 'Yn Erbyn Godineb', Morris ap Rhobert o'r Bala

Llafar Haf, &c. [3.273]
 3.273: 'Carol Haf', gyda'r *Delyn a'r Ffidil*, Y Parchedig Mr. W. Williams, Person, Llan Elian yn Rhos, 1736

Llawer a'i chwennych / Break of Day [3.216]
 3.216: 'Galar-gwyn Cariad', Abram Evan

Llef Caerwynt / Guinea Windsor [3.500]
 3.500: 'Hanes Medelwyr', Llyfr Cywach Llwyd

Maldod Dolgellau / Sechlen [3.347]
 3.347: 'Gwahoddiad Plygeiniol', Mr. Edward Samuel

March Mwngc / Ymdaith Mwngc [3.179],
 3.179: 'I Ofyn Falentin', Cell Cymysg

Marwnad y Helyfwyr / Hunting the Hare [3.220]
 3.220: 'Ymddidan Rhwng dau am Wraig', Samuel Pirs, 1662

Mêl-wefus / Hope to Have [3.181]
 3.181: 'Bustl y Cybyddion', Dafydd Manuel

Mesur Cork / Pedryfel Wyddel [3.326]
 3.326: 'Clod Meinwen', Llyfr Dab Ioan

Minfwyn [3.182]
 3.182: 'Herodraeth yr Ehedydd', Cell Cymysg

Morfa Rhuddlan [3.187]
 3.187: 'Hiraeth Gwyn Cariad', Ellis Jones, Dolgyn

Mwyneidd-dra / Love's a Sweet Passion [3.410]
 3.410: 'Yn Erbyn Godineb', Morris ap Rhobert o'r Bala

Mynachdy / Black Friars [3.159]
 3.159: 'Mawl i Ferch', Cell Cymysg

Neithiwr ac Echnos [3.268]
 3.268: 'Diolchgarwch i Dduw am ei fawr Drugaredd', Huw Morris

Nightingale / Eos Lais [3.128]
 3.128: 'Carol Duwiol, o Ystyriaeth am Ddydd y Farn,' Mr. William Mathew, 1655

Queen's Dream / Breuddwyd y Frenhines [3.154]
 3.154: 'Mawl i Dduw am y Cymmun Sanctaidd', Owen Gruffydd a'i gwnaeth

The Parson of the Parish / William Crismond [3.258]
 3.258: 'Carol Dduwiol, o debygoliaeth am Ddydd Brawd', Evan Gruffydd, 1700

Passing Bell / Tincian y Gloch [3.184]

3.184: 'Myfyrdod am Farwolaeth', Owen Gruffydd

Pedryfel Wyddel / Mesur Cork [3.326],

3.326: 'Clod Meinwen', Llyfr Dab Ioan

Per Oslef / Sweet William [3.343]

3.343: 'Hyfawl Rhain', Mr. Edward Samuel

Sawdl Buwch / Cow-heel [3.174]

3.174: 'Cwynfan un wrth ei Gariad', Cell Cymysg

Sechlen / Malldod Dolgellau [3.347]
 3.347: 'Gwahoddiad Plygeiniol', Mr. Edward Samuel

See the Building / Gwel yr Adeilad [3.160]
 3.160: 'Cerdd y Pren Almon', Owen Gruffydd

Serch Hudol / Draw Ciwpid Draw [1 : 144; 3.133]
 3.133: 'Mawl i Ferch', Mr. William Llwyd, Eglwyswr Llanuwchllyn, neu Robert Evan

Spain Wenddydd / Spanish Ipsis [3.327]
 3.327: 'Canmoliaeth i Ferch, drwy gymmer yd yr Haul, neu'r Titon tirion yn Fardd hirgorn i alw y lleill o'r Miwsis ynghyd i'w ghanmol hi', Llyfr Dab Owen

Spanish Bason / Ianto o'r Coed [3.379]
 3.379: 'Prif-dull Naturiaeth', Huw Morris, medd W. Ll. o Llan Hychen

Spanish Ipsis / Spain Wenddydd [3.327]
 3.327: 'Canmoliaeth i Ferch, drwy gymmer yd yr Haul, neu'r Titon tirion yn Fardd hirgorn i alw y lleill o'r Miwsis ynghyd i'w ghanmol hi', Llyfr Dab Owen

Sweet William / Per Oslef [3.343]
 3.343: 'Hyfawl Rhiain', Mr. Edward Samuel

Sidanen [3.241]
 3.241: 'Araith i Sidanen Dan Deyrnasiad Elizabeth Frenhines', Llyfr Dab Ioan

Sybyllid / Anglesey Tune [3.217]
 3.217: 'CarolPlygain, Ynghylch Prydferthwch IESU', Richard Parry, 1735

Symlen Ben Bys [3.346]
 3.346: 'Molediw i Aeres Nannau', Robert Edward Lewis, 1709

Tincian y Gloch / Passing Bell [3.184]
 3.184: 'Myfyrdod am Farwolaeth', Owen Gruffydd

Tôn Deu Air [3.212] (2)
 3.212 (1): 'I Noswyl Fair', Thomas Evans, medd Llyfr y Cell Cymysg
 2.212 (2): 'Carol i'r Gwriad', William Phylip, medd y Cell Cymysg

Tri Tharawiad / Hen Fesur [1:131, 3.passim – gw. cynnwys / see contents for full list]
 2.131: 'Yma a diweddif y Carolau iw Canu ar y Mesur Tri tharawiad, neu'r Hen Fesur, Richard Abram, &c.'

Triban [3.478]
 3.478: 'Annogaeth i Fodlondeb', Owen Gruffydd

Tros yr Afon / Cast Away Care [3.165],
 3.165: 'Dyriau yn erbyn teg Gorchymmyn', Samuel Pierce

Tyb y Tywysog / Conceit y Prince Rupert [2.150; 3.139]
 3.159: 'Hanes y Cymry', Matthew Owen, o Langar

The Voice Tune / Y Foes [3.214]
 3.214: 'Clod i Ferch', Ellis Cadwaladr

Walking Taylor / Galar-dôn [3.375]
 3.375: 'Annogaeth i feddwl am y Diwedd', Rissiard ap Harri

White Locks Garanto / Cudun-wynn Ffranc [3.243]
 3.243: 'Cwyn un wrth ei Gariad', Cell Cymysg

William Crismond / The Parson of the Parish [3.258]
 3.258: 'Carol Dduwiol, o debygoliaeth am Ddydd Brawd', Evan Gruffydd, 1700

Wng Cyttirawg / Greece and Troy [3.468]
 3.468: 'Llesoldeb o was'naethu Duw', Aaron Jones, 1707

Y Drom Galon / Heavy Heart [3.442]
 3.442: 'I Ofyn Gwisg Briodas', Morys ap Robert o'r Bala

Y Dôn Fechan [3.383]
 3.383: 'Cynghor Mam i'w Merch', John Parry o Gwm Pennant

Y Fedle Fawr / About the Banks [2.316, 3.298: 2.324, 3.305; 2.333, 3.314]

2.316, 3.298: 'Annogaeth i Foliannu Duw ar Ddydd Nadolig', Y Parchedig Mr. William Williams,
Person Llan Aelian yn Rhos

2.324, 3.305: 'Carol Plygain'

2.333, 3.314: 'Cerdd, yn gosod allan dull y Farn Ddiweddaf', Owen Griffith, a'i Cant

Y Foes / The Voice Tune [3.214]

3.214: 'Clod i Ferch', Ellis Cadwaladr

Y Ffion Felfed / Crimson Velvet [3.309]

3.309: 'Carol Plygain, am Enedigaeth a Dioddefaint IESU', Dewi Fardd, 1759

Y Tri Tharawiad / Leave Land, y ffordd hwyaf

[gw. Cynnwys am restr llawn / see Contents for full register]

Ymdaith Mwngc / March Mwngc [3.179]

3.179: 'I Ofyn Falentin', Cell Cymysg

JONES, Hugh, Llangwm. (DG)

Dewisol Ganiadau yr Oes Hon, O Waith Llauer o Beirdd Cymru, A glasgwyd a gyfansoddwyd gan Hugh Jones.
Mwythig: Stafford Prys, 1779.

Alawon / Melodies:

Amorilys Cristion [147]

147: 'Cerdd ar ddyll ymddiddan rhwng dyn a'r Llinos, i'w chanu ar...'

Thomas Jones, o Blwyf Rhywabon a'i Cant

Anhawdd Ymadael [137]

137: 'Dechreu Cerdd o Gyssur i'r Galarus Duwiol', Daniel Jones a'i Cant

Conset Gwyr Dyfi [158]

158: 'Cerdd yn erbyn Meddwdod', Hugh Jones Llangwm a'i Cant

Cwynfan Brydain [111]

111: 'Cerdd yn erbyn chwantau cyhyddus...', Ellis Roberts a'i Cant

Elusenni Meistres: gw./see 'Lusenni Meistres.

Y Foes [153]

153: 'Cerdd eu Gwynfan gwr Ieuan am ei gariad gan ei chyffelybu hi i'r winllan,

i'w chanu ar...', Hugh Jones Llangwm a'i Cant

Ffelene [57]

57: 'Carol Plygain', Edward Jones a'i Cant

Ffarwel Ned Pugh [142]

143: 'Carol Plygain', Thomas Jones a'i Cant

Ffarwel Prydain: gw./see Jermin Cloch.

Gadel y Tir [164]

164: 'Cerdd ar ddyll ymddiddan rhwng merch Ieuan ar hedydd ar ol marwolaeth cyfnither iddi,

i'w chanu ar...', Hugh Thomas a'i Cant

Y Galon Drom [60]

160: 'Cerdd i ofyn anifail i'r Parchedig Robert Davies o'r Llanerch Yswain, tros William Huw, ar...',

Edward Jones a'i Cant

Greece a Troy [80, 85, 96, 138]

80: 'Carol Plygain' yn dangos cwmp Adda... yw ganu ar', Hugh Jones Llangwm a'i Cant'

85: 'Carol a wnaed i gymdeithas o Gymry, neu drigolion Bettws G. G.. i'w ganu ar',

Hugh Jones Llangwm a'i Cant',

96: 'Carol Plygain', Ellis Robert a'i Cant

138: 'Carol Plygain', Thomas Jones o Blwyf Rhywabon a'i Cant

Gwel yr Adeilad [92, 120, 128]

92: 'Cerdd neu Goffadwriaeth alar am Elizabeth Jones o Fron Llangwm, i'w chanu ar...', Hugh Jones,

Llangwm a'i Cant

120: 'Carol Plygain', Jonathan Hughes a'i Cant

128: 'Carol Plygain', Daniel Jones o Blwyf Rhiwabon a'i Cant

Jermin Cloch / Ffarwel Prydain [89],

89: 'Carol Plygain', Huw Jones Llangwm

King's Farewell / Ymadawiad Brenin [104, 150]

104: 'Cerdd a gymmerwyd allan o Matthew 5, pen 8 vers, i'w chanu ar',

Ellis Roberts a'i Cant

150: 'Cerdd neu Gwynfan merch Ieuan gwedi i'w chariad thwylo hi, i'w chanu ar...',

Hugh Jones, Llangwm a'i Cant

Leave Land / Ymadael ar tir [56]

56: 'Penillion', Edward Jones a'i Cant

'Luseni [Eluseni] Meistres [100, 108, 116, 132]

100: 'Carol Plygain' yn adrodd colledigaeth dyn a'i bryniad... i'w ganu ar...', Ellis Roberts a'i Cant

108: 'Cerdd i'w chanu...', Ellis Robert a'i Cant

116: 'Carol Plygain', Jonathan Hughes a'i Cant

132: 'Carol Plygain', Daniel Jones a'i Cant

Spanish Minuet [115]

115: 'I ofyn perwig i Mr. O. Owen, Person Trawsfynysdd dros Griws o Harlech ar...'

Toll y Bell (y ffordd hwyaf) [145]

145: 'Cerdd o gwynfan pechadur, i'w chanu ar', Thomas Jones a'i Cant

Tôn y Ceiliog Du [123]

123: 'Breuddwyd y prydidd pan ymliw rhyw apsen ar ol ei gariad, sef ei wraig yrwan,
i'w chanu ar', Jonathan Hughes a'i Cant

Ymadael ar tir: gw./see Leave Land.

Ymadawiad Brenin: gw./see King's Farewell.

JONES, John, Llansanffraid, gol. (BIC)

Blwch Caniadau, sef Casgliad o Gynghanedd, yn cynnwys Carolau, a Cherddi, Cywyddau, Englynion, etc. &c. O waith amryw Awdwyr, ar amryw Destunau. Llanrwst: John Jones, 1846

Englynion i'r Llyfr (5-6):

5-6: 7:

Artaith yn ein iaith y'r wir - sy'n tyfu.
Sain tafod anghywir,
Ac i'w mysg y cymysgir,
iaith Saeson oer dôn ar dir.

6: 1

Ni all eu tôn enill tir - y Gogledd;
Eu gwag-lais wrthodir;
Er bod Sais (heb arbed sîr)
Wedi hudo'r Deheudir.

6: 2

Di derfyn er hyn yw'r Hen-iaith - i radd.
Er iddo fod aml-waith
('Nol y chwedl) genedl ac iaith
O fewn dim i mynd ymaith.

6: 3

Dyger ei llygredigaeth - fel achos
O Flychau Barddonaieth.
Ac er i mwyn, goreu maeth,
Dygyn bo'r gweinidogaeth.

6: 4

Mae Beirddion mwynion i'n mysg - yng Ngwynedd
Yngwyneb eu cymmysg;
A Blychau llawn doniau dysg:
Drwyddent y cedwir addysg.

Alawon / Melodies:

Afiaeth Hiraethlym

22: 'Carol Plygain'

Belisle March

48: 'Dau Bennill'

Blue bell of Scotland

12: 'Carol Plygain'

Calon Drom

45: 'Cerdd o gwynfan Merch Ieuanc yr hon a gafodd ei siomi gan ei chariad'

Difyrwch Gwyr Aberffraw

25: 'Carol Plygain'

Diniweidrwydd

57: 'Cerdd yr Egwyddor, neu Ystyriaeth ar effeithiau yr Ysgolion Sabathawl yn Nghymru'

Earl of Moira

86: 'Myfyrdod ar lanau Conwy'

Highland Mary

85: 'Hiraeth y Bardd am ei Wlad'

King's Farewell: gw./see Ymadawiad y Brenhin.

King James's delight / Sailors Bold

15: 'Carol Plygain'

Rodney

62: 'Cerdd, o Ddiolchgarwch i William Jones am y Clos a gafwyd yn anhreg am y Gân flaenorol'

65: 'Cerdd, i ddiolch am ffon, dros Robert Jones, Saer maen, gan William Ifan, y Tyrchwyr'

Sailors Bold: gw./see King James's delight.

Spain Wendydd

60: 'Cerdd, if ofyn Clôs gan William Jones, Llansanffraid'

Spanish Minuet

68: 'Holiad Mewn Rhifyddiaeth'

Susannah

36: 'Carol PLYgain'

Sweet Richard

54: 'Cerdd un i'w Gariad, Y r hon er glaned oedd, ac er clafed oedd ynteu, fo gadwa'i galon yn iach er dim'

Tôn y Ceiliog du

40: 'Carol Plygain'

Ymadawiad y Brenhin / King's Farewell

31: 'Carol Plygain'

Ymdaith Treffynon

7: 'Carol Plygain'

50: 'Cwynfan Gwr Ieuangc, eisau adnabod ei gariad'

JONES, Thomas. (LICDD)

Llyfr Carolau a Dyriau Duwiol, Yn cynwys, casgliad helaethaeh nag y fu'n yr argraffiadau eraill, o oreuon gwaith y prydyddion gorau Yngh'Ymru; yn y ffordd honno o gerddoriaeth. At ba un y chwanegwyd, yr ail rhann, yr hon na fu erioed or blaen yn argraphedig. ((Argraffiad Cyntaf, 1696) Rhan 1af = 5-320 (1.), Ail rhan = 321+ (2.). Y pedwerydd argraffiad. Mwthig: T. Durston, 1745. Ehangwyd gan John Rhydderch.

Seiliedig ar *Cerdd-lyfr Owen Foulke*, 1686.:

Greece & Troy: 101, John Lloyd; Spanish Bavan: 137, Humffrey Davyd ap Evan;

Alawon / Melodies:

Ffarwel Ned Pugh

1.244-252

1.244: 'Yma a dechreu amryw o Ddirifau Duwiol ar y dôn a elwir yn Saesnaeg;

Love is a Sweet Passion; ac yn y Gymraeg (mewn rhai manau) Ffarwel Ned Pugh'

1.253: 'Yma a diwedd tri o Ddirifau Duwiol ar y Dôn a elwir Love is a Sweet Passion'

2.352: 'Carol Plygain iw ganu ar y Dôn a elwir Ffarwel Ned Puw'

Galon Drom

?2. 356

Greece a Troy

1.253: 'Yma a dechreu amryw o Ddyriau Duwiol, ar y dôn a elwir Greece a Troy'

Gwiliau'r Nadolig, 134-167:

5: 'y rhain a ddônt hefyd yn esmwyth, ac yn ddifai ar dôn Gwiliau Natalic'

134: 'y rhain oll hefyd a ddont yn ddifai ac yn esmwyth ar Dôn Gwiliau'r Nadolig'

134: 'y rhain oll hefyd yn esmwyth, ac yn ddifai ar Dôn Gwiliau'r Nadolig'

Leave Land; y ffordd hwyaf, 5-17:

5: Ar y Dôn a elwir Leave Land, y ffordd hwyaf. Y rhain a ddônt hefyd yn esmwyth, ac yn ddifai ar dôn Gwiliau Natalic'

17: 'Ymma y diwedd wyth a deugain o Garolau a dyriau duwiol,

ar y Dôn a elwir Leave Land, y ffordd hwyaf' Leave Land, y ffordd fyrraf, 134-167:

134: 'Yma a dechrau amryw o Carolau`a dyriol duwiol

ar y Dôn a elwir Leave Land, y ffordd fyrraf'

167: 'Yma a diwedd 15 o Garolau`a Dyriol Duwiol ar Leave Land, y ffordd fyrraf'

Loath to Depart

183: 'Yma a dechreu llawer o Ddyriau Duwiol, ar y Dôn a elwir Loath to depart'

Love is a Sweet Passion, 244-252

244: 'Yma a dechreu amryw o Ddirifau Duwiol ar y dôn a elwir yn Saesnaeg Love is a Sweet Passion; ac yn y Gymraeg (mewn rhai manau) Ffarwel Ned Pugh'

252: 'Yma a diwedd tri o Ddirifau Duwiol ar y Dôn a elwir Love is a Sweet Passion'

Mwynen Mai

244: 'Yma a diwedd pump o garolau neu Ddirifau Duwiol,

ar y Dôn a elwir [mewn rhai manau] Mwynen Mai'

Triban, 167-183:

167: 'Yma a dechreu amryw o Ddyriau Duwiol, ar fesur Triban'

183: 'Yma a diwedd chwech o Ddyriau Duwiol, ar fesur Triban'

MORUS, Huw. (EC)

Eos Ceiriog, Sef Casgliad o Bêr Ganiadau Huw Morus, yn ddau llyfr, o Gynnulliad a Diwygiad W. D.
Gwrecsam: I. Painter, 1823.

Rhannau: * gyda Mesurau

Llyfr I:

I: Cywyddion
*II: Mabinogion
*III: Hanesion
*IV: Priodolion

Lyfr 2:

*V: Difrifolion
*VI: Moesolion
*VII: Galar-Gwynion
*VIII: Dwyfolion
IX: Ynglynion

Eglurhad, &c (xliv-l)

A.

Alaw / Mesur: Gini Gini.

Ansawdd angen y mesur yw Gorchan chwe-ban o'r Gyhydedd laes (11 sill;) - a phob deufan, o leiaf, yn unawdl
[Gwel Rhan II. Rhif I.]

1.113, II.1: 'I annerch Merch ieuanc', H. M. a'i gwnaeth i ei gariad M. F.

B.

Alaw / Mesur: Tri Th'rawiad, Gadael tir (y ddull hwyaf) - Leave Land, Hir-Dod-Adaw, Yr Hen Dôn.

Pan genir penill ar y mesur hwn yn rheolaidd, y mae yn un o'r rhywiau *Huppynt*, yn ol Dosparth Cadair Morganwg. Dichon i Gantor goslef amrywio ei Dôn mewn pum dull ar y mesur:

1. Hen Dôn Deheubarth
2. Tôn Newydd Deheubarth
3. Tri Thrawiad Gwynedd
4. Haelsyng Ceredigion
5. Tri Th'rawiad Newydd - o waith Mr. John Parry o Lundain, C. C. C. a Chr. Peroriaeth.

Mae y Casgliad yn cynnwys 51 o Gerddi ar y mesur.

1.115, II.2: 'Cân arall i'r un Ferch'

1.151, II.14: 'Ar y pedwerydd dydd ar ddeg o Chwefror'

1.179, III.1: 'Carol Plygain, a wnaed yn amser rhwysg Olifer'

1.227, III.10: 'Hanes y rhyfel a fu rhwng y brenin Wiliam a Lewis yn Ffrainc, yn y fl.1692'

1.233, III.11: 'Ar y rhyfel yn Flanders'

1.198, III.5: 'Ymddiddan rhwng Gwr Brotestant a'r Eglwys, wedi dienyddu y brenin, Charles I'

1.210, III.7: 'Drych yr amseroedd, cyn y flwyddyn 1660'

1.218, III.9: 'Cerdd y Plot fuyn Llundain, yny fl. 1663'

1.239, IV.1: 'Anerch i Syr Tomas Milton, Barwnhad o Gastell y Waun, gan erfyn arno am gymmeryd llywodraeth y wlad yn ei law, er diffoddi cynnenau ac ymgyfreithiau'

1.246, IV.2: 'Carol Gwyliau i Syr Tomas Miltwn, o Gastell y Waun'

1.257, IV.5: 'Dymuniad ar un Mr. James Evans, gwr o'r gyfraith, i amddiffyn hawl John Robert o Lyn Ceiriog, yn y ddadl ynghylch y Cae Crin, yn Hafod Gynfawr'

1.291, IV.13: 'I ofyn Ceffyl gan Ann Badda, dros Gynydrig Sion'

- 1.296, IV.14: 'I ofyn Cyfrwy i Jonathan Roberts, Gof o Lyn-Ceiriog, gan Dafydd Jones o Riw-Fabon'
- 1.301, IV.15: 'I ofyn Aradr fan ddau Uchelwr o blwyf Corwen, i Ddafydd Morus o Dref Ceiriog'
- 1.320, IV.20: 'I ofyn dillad gan y parchedig Morus Jones, Parson Dolgellau, tros Andrew ab Adda, hen geginydd o blwyf Silin'
- 1.325, IV.21: 'Cyffes Meddwyn'
- 1.343, IV.25: 'Ymroad Morus Fychan o Fochnant, i ymadael ag oferedd, yn ei henaint'
- 2.27, V.4: 'Ymddiddan rhwng Cydwybod a Natur'
- 2.33, V.5: 'Ystyriaeth ar ddammeg y Gwr goludog, yn y 12 bennod o Luc'
- 2.42, V.7: 'Cyngor i Arthur ab Edward Mathew o Lan-Silin'
- 2.46, V.8: 'Cyffes John Rogers, Trulliad Syr Tomas Miltwn, o Gastell y Waen'
- 2.51, V.9: 'Ymddiddan rhwng y Bardd a Thomas Robert o Lyn Ceiriog, yr hwn oedd wedi cael adwyth yn ei lin'
- 2.61, V.11: 'Dammeg Nathan i Ddafydd, frenin Israel'
- 2.64, V.12: 'Edifeirwch Dafydd - Salm LI'
- 2.68, V.13: 'Cynghorion buddiol i iawn arferyd y Côf, a'r Pum Synwyr'
- 2.87, V.18: 'Cyffes y Prydydd ar ei Glaf-Wely, gyd â golwg ar y 139 Salm; a ganwyd yn y flwyddyn 1709, pan oedd yn 87 mlwydd oed'
- 2.98, VI.2: 'Carol Caswir - yn erbyn trawsymddygiad y Byd'
- 2.105, VI.3: 'Hanes y Byd a'r Amseroedd'
- 2.112, VI.4: 'Carol cysonaidd, gwirionedd igyd, Yn dangos mor ffiaidd yw buchedd y byd'
- 2.123, VI.6: 'Carol Cyngor'
- 2.157, VI.10: 'Can IV'
- 2.259, VIII.1: 'Carol, ar y Prgffwydoliaethau, a'u Cyflawniad; a wnaed yn y fl. 1664'
- 2.266, VIII.2: 'Carol - "Wele un mwy nag Elias"'
- 2.271, VIII.3: 'Carol yn annog i gredu yn Nghrist, a wneud yn y fl. 1668'
- 2.276, VIII.4: 'Carol o ddysg a chynghorion'
- 2.281, VIII.5: 'Carol ar weithredoedd a dioddefiadau Crist ar y ddaear'
- 2.286, VIII.6: 'Carol, yn annog i fol yr Iesu, a wnaed yn y fl. 1687'
- 2.290, VIII.7: 'Carol Nadolig, a foliant i Dduw - a wnaed yn y fl. 1695'
- 2.294, VIII.8: 'Carol ar anfeidrol ddaioni Duw, yn anfon Crist i'n gwaredu; a wnaed yn y fl. 1697'
- 2.299, VIII.9: 'Carol Plygain, Dydd Nadolig, yn y fl. 1699'
- 2.304, VIII.10: 'Carol yn annog moliannu Duw, trwy wir grefydd, a gochel addoli delwau - a wnaed yn y fl. 1689'
- 2.309, VIII.11: 'Carol Plygain, ar Drugaredau Duw i ddynion'
- 2.313, VIII.12: 'Carol Athrawiaethus'
- 2.318, VIII.13: 'Carol Nadolig'
- 2.322, VIII.14: 'Carol o Addysg Cristionogawl'
- 2.327, VIII.15: 'Carol ar Wyrthiau Iesu, a'i Ddoniau'
- 2.332, VIII.16: 'Carol o fawl i'r Iesu, ar foreu Nadolig, mewn addoliad teuliawl'
- 2.336, VIII.17: 'Carol, a wnaed yn y fl. 1691; yn crybwyll blinderau yn yr Iwerddon'
- 2.341, VIII.18: 'Carol ar Wyl Ystwyll'
- 2.345, VIII.19: 'Carol Gwyl Ystwyll yn y fl. 1697'
- 2.349, VIII.20: 'Carol Cariad; mewn ystyriaeth ar 1 Cor. xiii'

C.

Alaw / Mesur: Difyrwch Gwyr Dyfi.

Mae Dewi Fardd, yn ei *Flodeu-Gerdd* yn dywedyd fod Rhif. 17 yn y Casgiad hwn ar y mesur yma; ond yn y Taflenau o Enwau y Mesurau, y mae wedi newid ei farn, gan ei alw "*Ryban Morfudd*" [=Triban Morfudd] neu "*Synselia*" [= St. Cecilia Qu] "nid *Difyrwch Gwyr Dyfi*." Barned y Cantor Goslef cyfarwydd. [Gwel Rhan II. Rhif. 3, 4, 5.]

1.118, II.3: 'Molawd Merch'

1.121, II.4: 'Dau Bennill i Ferch ieuanc, ar Wyl Valentine'

1.122, II.5: 'Arall'

D.

Alaw / Mesur: Bryniau'r Iwerddon (Banks of Ireland.) Rhan II. Rhif 6, 11.

1.125, II.6: 'Arwyrain Rhian y Rhianod'

1.143, II.11: 'Cyffes y Serchog', Tebyg mai darn o'r Gerdd yw hyn; ond ni welais yn rhagor. D.

E.

Alaw / Mesur: Iechyd o gylch (Health Around.), King's Round. Rhan II. Rhif. 7, 15.

1.128, II.7: 'Cwynfan un claf am ei Gariad'

1.152, II.15: 'Aeth y H. M. ar Ddydd Calan y boreu, i'r Plas-Newydd ym Modlith, i rod-di ei Galenig ar Miss Ann Miltwn: hithau, gan ei ganfod yn dyfod, a lechodd yn nghil y drws: a phan ddaeth y Bardd i mewn, hi a'i rhagflaenodd, gan rod-di ei chalenig arno ef. Yntau a ganodd y Gerdd ganlynol ar yr achos.

F.

Alaw / Mesur: Per Oslef - (Sweet Richard). Mae y Dôn hon yn amrywio yn Neheubarth. Rhan II. Rhif 8, 9.

1.132, II.8: 'I Hyfawll Rian'

1.137, II.9: 'Arall'

G.

Alaw / Mesur: Calon Drom (Heavy Heart.)

Fe etyb y mesur hwn i'r Dôn o'r enw yn Nyfed, a manau ereill. *Calon Drom* o fath arall a qyhoeddwyd gan Mr. Edward Jones, o Lundain, awdur amryw Lyfrau Peroriaeth. Mae 25 o Gerdd ar y mesur hwn.

1.141, II.10: 'Cwyn Cariad'

1.145, II.11: 'Arall'

1.163, II.18: 'Achwyniad Gwr ieuanc ar ei Gyfail, am ei siomi wrth garu trosto ef'

1.175, II.22: 'Ar briodas Leticia Maurice, Merch ac Etifeddes Hynafiethydd dysgedig William Maurice o Gefn y Braich yn mhlwyf Silin, a Dafydd Williams, Yswain, o Lan Alaw, yn Môn'

1.250, IV.3: 'Can ddiolch i Mrs. Wynn o Franas, yn Edeyrnion, am ei myned i'r gost o iacháu aelod dyn tlawd, o Nantyr yng Nglyn Ceiriog'

1.254, IV.4: 'Diolch i Jeffrey Gruffydd am ei syberwyd i John Llwyd o Sarffle'

1.260, IV.260: 'I ofyn Cawell Pysgota, gan Elystan Owen; tros Tomas Cadwaladr o Lan Drillo'

- 1.163, IV.163: 'I ofyn Cymmod Mr. Edward Jones, o'r Plas Newydd yn y Waun, tros ei felinydd, Richard Jones
 1.272, IV.9: 'I ofyn Coron o Arian gan Richard Thomas, Garddwr Syr William Williams yn y Glas-coed,
 a Cheddwr cyfarwydd; tros ei frawd Morus, i brynu Beibl'
 1.281, IV.11: 'I ofyn elusen Lumley Wiliams, Yswain, o Ystum Colwyn, dros Lewis Jones, o'r Glyn'
 1.284, IV.12: 'I ofyn Caseg, tros Sion Robert, o'r Cefn Canol, gan Risiart Fychan, o Gors y Gedol, Yswain'
 1.304, IV.16: 'I ofyn Feiol gan William Sal'bri, Yswain, o Rûg - tros Wiliam Robert, o Lyn-Dyfrdwy'
 1.313, IV.18: 'I ofyn dillad gan Mr. John Parry, i Ddafydd Rhisiart, bugail defaid'
 1.316, IV.19: 'I ofyn ceffyl gan Thomas Eyton, Esq, o Coedy Llai (Leeswood), tros Mathew Llwyd'
 1.330, IV.22: 'Cyngor i wr cymdeithgar i ymadael ag oferedd'
 1.335, IV.23: 'Cyngor i Mr. John Llwyd o Blas Ifan'
 1.339, IV.24: 'Ymroad Oferddyn'
 2.39, V.6: 'I ddeisyf cymmodlonedd Tad, rhwng eiddau Fab, oeddynt yn cyfreithio â'u gilydd'
 2.78, V.15: 'Cynghorion i gyfaill a dorasai ei goes, trwy godwm oddi ar ei farch'
 2.167, VII.2: 'Cysuro Gwraig weddw ar ol marwolaeth ei Gwr, a dau o Blant'
 2.171, VII.2: 'Cwynfan gwraig weddw, yn erbyn Anghyfiawnder, a Cham-gyfrifon,
 a gawsai gwedi claddu ei phriod'
 2.179, VII.4: 'Cwynfan Gwraig Fonheddig, yn ei hadfyd'
 2.209, VII.10: 'Cyngor i Gyfaill, a Châr y Prydydd, sef John Foulks, oedd mewn tristwch meddwl'
 2.195, VII.7: 'Marwnad Edward Llwyd, gwr nerthol, o sir Feirionydd, a lladdwyd yn ei ymdrech i dreiglo
 Maen mawr, wrth Bont y Cysylltau, is law Llan Gollen'
 2.240, VII.15: 'Mrs. Llwyd, gweddw y rhagflaenorol Robert Llwyd, ym mhen enyd gwedi i'r Prydydd ganu
 Galar-gerdd ei Phriod, a'i gwahodd i ddyfod i Lanhafon; ac yntau, o herwydd ei henaint,
 gan ei fod tros 80 mlwydd, a esgusododd ei hun fel y canlyn'

H.

Alaw / Mesur: Gwledd Angharad, Charity Mistress [Qu? - Angharad's Mysteries],
 Elusenni Meistres. (Rhan II. Rhif. 16)

1.155, II.16: 'I Fab a Merch, a fuont feirw o'r un glefyd'

I.

Alaw / Mesur: Anhawdd Ymadael - (Loath to Depart)

Ansawdd angen y Mesur hwn yw Gorchan bedryfan o'r Gyhydedd laes. Gelwir hefyd *Llam dros bwll*. Ar y Mesur hwn y cyfansoddodd H. M. lawer o'i Gerddi, megis 'Mawl y Gof Du', 'Cyffes Dic y Dawns', &c. Ond eraill, wedi ei huno ef, a roddasant *ddau* benill yn un i wneud 'Cil y Fwyalch'; a *thri* yn un i wneud y mesur a elwir 'Mwyneidd-dra' yn y *Blodeu-Gerdd*.

Y mae y Gân (Rhan IV. Rhif 17.) yn dangos yn dra eglur fod dau benill ar 'Anhawdd Ymadael' wedi ei rhoi ynghyd i wneud un penill ar 'Gil y Fwyalch'. Y mae tŷn a elwir 'Twll yn ei boch' (Dimpled Cheek) o'r un gyhedydd. Mae 12 Cerdd ar y mesur J.

- 1.158, II.17: 'Cynghorion i ddewis merch yn wraig, mewn ymddiddanion bob yn ail penill,
 rhwng Cadwaladr Robert o Bennant Melangell a Huw Morus'
 1.169, II.20: 'Mad yn achwyn ar ei Gariad, am ei droi ef heibio'
 1.172, II.21: 'Y Ferch yn Atteb'
 1.275, IV.10: 'I ofyn Cist Newydd'
 1.352, IV.27: 'Cyffes y Gof du - sef Dafydd Cadwaladr, a fu yng Ngefail Llan Gedwyn'
 1.360, IV.29: 'Mawl i Gof (Eubule Jones)'
 2.56, V.10: 'Ymddiddan rhwng y Bardd â Chyfaill, sef Morus Dafydd o Lyn Ceiriog'
 2.175, VII.3: 'Gwraig weddw yn ymgysuro dan ei blindrau'
 2.200, VII.8: 'Marwnad Tomas Jespart, ar ddull Ymddiddan rhyngtho â'i chwaer Ann'

2.204, VII.9: 'Ymddiddan rhwng y Byw a'r Marw; sef Elln Prys â'i Mab - Tomas Edward, etifedd y Pant Glas'
2.243, VII.16: 'Canmoliaeth Gwraig Ddu, a chwyno ei cholli'
2.248, VII.17: 'Tomas Roger o'r Rhiwlas, ym mhlwyf Silin, yn gwadodd ei gyfeillion i'w Gladdedigaeth'

K.

Alaw / Mesur: Ffion Felfed - (Crimson Velvet.) Rhan III. Rhif 2. Rhan VII. Rhif 14,18.

1.184, III.2: 'yngor, pa fodd i fyned yn wr bonheddig, a goludog heb weithio: - neu "Y Byd fel u bu"
2.233, VII.14: 'Galar-gerdd ar ol Robert Llwyd o Lanhafan, Yswain, yr hwn a fu farw yn y fl. 1699'
2.253, VII.18: 'Cwynfan y Bardd ar ol naw o'i Gymmydogion, Trigolion y Rhiwlas

L.

Alaw / Mesur: Triban Morganwg, neu Driban Cyrch.

"Ond yn ol yr enw cyntaf y gelwir yn gyffredin, am ei fod cyn cof yr un o brif Adlawiaid Golofnau Cerdd *Cadair Morganwg*, a than wrthodiad yn Nghadeiriau Gwynedd, a Phowys, a Deheubarth, hyd yn ddiweddar oesoedd, pan ei derbyniwyd ar Ddosparth *Caer Fyrddin*, a'i enwi *Unawdl Cyrch*." Cynllun o *Driban Cyrch*, a'r banau oll yn dderchafedig acan, ac yn proestiw.

Castell eôg a deiliog dô,
Caer ddiddos cerdd eôs dda,
Cell bronfraith lân a'r gân goeth,
Neu geiliog doeth a'i glôg du. - Edw. Dafydd

Cynllun o'r Rghyw o *Driban Cyrch* a ellir ei ddadganu ar y Dôn *Triban Morganwg*, neu *Y Gadlys*.

Anhyfryd beth yw methu,
A ffwyl ar wan yw ffaelu,
Ni wêl fwynder glwysber glân
Nag un-awr gân a gwenu. S. W. Lewys

Y Gad-lys sydd enw lle ym Morganwg, oddiwrth ba un yur enwyd y Dôn; ac ar hon y cyfansoddodd *Dryden* ei gerdd Seis'nig ddigrif o wawd ar *Gymro*, yr hon a adwaenir wrth ei decreuad - "Of noble race was Sienkyn" - Yn y Cambro-Briton (Rhif 4.) gwelir y gân wawdlem hon mewn pedair iaith sef Seis'nig, Gröeg, Lladin, a Chymraeg. Gwel Rhan III, Rhif 3. Rhan VI, Rhif 9. yn y Casgliad hwn.

1.189, III.3: 'Ymrafael y Creaduriaid'

2.149, VI.9: 'Can III'

M.

Alaw / Mesur: Tôn y Ceiliog du - (Tetrao Tetrix.)

1.193, III.4: 'Breuddwyd y Bardd'

N.

Alaw / Mesur: Marwnad yr Helydd, Hunting of the Hare.

1.267, IV.8: 'I ofyn Cymmod Mr. Gruffydd Byner, o Lan Fyllin, dros ei Heliwr, Dafydd Dafis; yr hwn wedi colli ei le, o achos cymmeryd ychydig o Foron o'r ardd, i'w fam, yr hon oedd yn glaf'

O.

Alaw / Mesur: Barna Bwnc [Ai enw anghraifft yw hwn? Ai *Banna'r Bank*.]

Gellir canu y mesur hwn hefyd ar <Gwylpiad y Dail>. Dywedir mewn un Llyfr fod y Gân, Rhan III. Rhif 8 ar dôn a elwir *Farewell Penny*, neu "*Ganu yn iach i Geiniog*."

1.203, III.6: 'Marwnad Gwyr Olifer, yn y fl. 1660'

P.

Alaw / Mesur: London Apprentice.

Byddin o *Brentisiaid* Llundain a wnaethant gyhwrf yn y dinas hõno yn y fl. 1660, o herywd eu hanfoddlondeb i'r llywrodraeth oedd mewn bod. Cyfansoddwyd Tõn Seis'nig y pryd hyny o'r enw uchod.

1.214, III.8: 'Croesaw i'r Arlwydd Mwnc i Lundain, yn y fl. 1660'

R.

Alaw / Mesur: Diniwedrwydd, Cyhyd a Bawd, Charms of Love

Gellir canu y Mesur hwn ar y Dõn *Cwynfan Prydain*, fel ycenir yn Neheubarth, neu *Ffarwel Prydain*, neu *Delw Llan-Daf*. Y Dõn Emynaidd - "*Love Divine, all Love excelling*," &c., sydd ar y mesur cyfunryw. Gorchen chweban yw y penill, o'r Gyhydedd Orllaes o 15 sill.

2.13, V.1: 'Y Mab Afradlon'

2.81, V.16: 'Ymddiddan rhwng Cybydd a Hael'

2.188, VII.6: 'Marwnad Bardara, gwraig Richard Milton, Yswain, o'r Plas Newydd yn Llan-Silin, gynt Barbara Wynn, merch Wiliam Wynn, Yswain, o Felai; a gauwyd yn y fl. 1695, ar ddull Ymddiddan rhwng y Byw a'r Marw'

S.

Alaw / Mesur: Wng-Cyd-dirawg, Greece and Troy, neu Greeks in Troy.

2.16, V.2: 'Esboniad ar Ddameg y Mab Afradlon'

T.

Alaw / Mesur: Gorweddwch eich hun.

Gelwir hefyd *Consymsiwn*, oddiwrth destun y Gân, Rhan V, Rhif 3.

2.21, V.3: 'Ymddiddan rhwng Dyn afradlon a'r Glefyd, bob yn ail odlig'

U.

Alaw / Mesur: Neithiwr ac Echnos.

2.85, V.17: 'Cân o ddiolchgarwch i Dduw am ei fawr drugaredd'

V.

Alaw / Mesur: Swllt am garu.

Yn y *Blodeu-Gerdd* gelwir hi yn *Armeida* ac yn *Armeinda*, pa beth bynag ydyw hyny; ond y mae y penill yno wedi ei ranu yn dri, heb achos na'i gilydd.

2.95, VI.1: 'Mor anhawdd yw rhyngu bodd dynion'

W.

Alaw / Mesur: Ianto o'r Coed, Spanish Bavan: Mesur Cerddi *Tiroedd y Taerion*.

2.128, VI.7: 'Caniadau yn erbyn Trachwant, Twyll, a Ffalsder - y rhai a fuont yn dra chydabyddus yn y wlad, dan enw "Cerddi Tiroedd y Taerion"'

2.139, VI.8: 'Can II'

X.

Alaw / Mesur: Llafar Haf., Mwynen Mai (a May tune)

2.158, VI.11: 'O Carol Mai am y fl. 1689'

2.161, VI.12: 'Mai-Gân yn Amser Rhyfel, rhwng y brenin Wiliam o Loegr a Lewis o Ffrainc'

Y.

Alaw / Mesur: Y Fedle Fawr, About the Banks - (Banks of Helicon).

2.182, VII.5: 'Marwnad Sydney Edwards, o Ledrod, ym mhlwyf Silin'

2.213, VII.11: 'Clefyd John Foulks a ddiwedodd yn ei farwolaeth ef, yn y flwyddyn 1660; a'r Bardd a ganodd y Farwnad alurus hon ar ei ol ef'

2.220, VII.12: 'Marwnad Edward Morus, a laddwyd yn Nhref Llanfyllin, ar ffair Wyl Ieuan, 1689'

2.227, VII.13: 'Galarnd ar ol Robert Tomas o'r Rhiwlas, gur ieuanc ugain mlwydd oed, a foddasai yn afon Tanad, yn y fl. 1678'

Z.

Alaw / Mesur: Cil y Fwyalch.

Mae yn Neheubarth Dôn dra thebyg i hon, dan yr enw *Gwegil y Fwyalch*; fe allai mai yr un oeddynt ar y dechreu. Ei hansawdd yw y mesur cyffredin o'r *Gyhyded laes*, wyth bân gogyfunhyd, gogygunrhyw. O'r *Gyhydedd* hon y llunir amryw Fesurau, megis, - o bedwar Bân: Anhawdd Ymadael, Plygiad y Bedol bach, Llam dros bwl, Twll yn ei boch.

o chwe' Bân: Gini-Gini

o wyth Bân: Cil y Fwyalch

o deg Bân: Dewis Meinwen, beu Lady Byron, Scoulding Wife, - Hai-lwli

o ddeudeg Bân: Mwyneidd-dra, Meirionethshire March, &c.

1.309, IV.17: 'Cân i ofyn Pâr o ddillad, gan dau wr; sef Dafydd Risiart, ac Elis Wiliam; tros John Lewis, oedd prentis o felinydd, gyd â Ieuan ab Huw'

1.348, IV.26: 'Cyffes, a Hanes, Dic y Dawns'

1.357, IV.28: 'Deddf i Wraig Weddw Fonheddig'

2.74, V.14: 'Cyssul Daionus - Carol Gariad'

AA.

Alaw / Mesur: Mwyneidd-dra, neu Love is a Sweet Passion.
Y gelwir yn y *Blodeu-Gerdd* 'Y Deilen Werdd' mewn Llyfr Ysgrifen.

1.166, II:19: 'Merch yn achwyn ar ei Chariad, am briodi un arall'

BB.

Alaw / Mesur: Rhywun, neu Nebun, nid Cariad Nebun

1.148, II:13: 'Arall'

NLW MS 9 B (DF)

David Jones (Dewi Fardd): Caneuon a baledi 1736-1755. A collection of Welsh songs and ballads written, 1736-1755, by David Jones (Dewi Fardd) of Trefriw. Many of the songs were afterwards printed by David Jones in *Blodeugerdd Cymru* - 1759; second edn. 1779 (2). A modern index to the poets has been inserted at p. v.

Alawon / Melodies:

Accen Clomen

391: 'Ymddiddan Rhwng Gwr Ifangc ai Gariad ar fesur a elwir...'

643: 'I Ddewis Alerch ar fesur...', Richard Abram, neu Harri ap Evan Stiwart Sir Thos. Mostyn

Amarylis

238: 'Ymddiddan Rhwng y Prydydd ar Ceiliog Hwyaid, P am y Prydydd, C am y Ceiliog, ar fesur...', Robert Humph, alias Rugad

624: 'Cyffes Gwr Anllywodraethus, yr hwn a ymadawodd ai Wraig ai Blant (dros amser) o achos bod yn anhwsmon ar...', William Morris y Tailiwr o Gapel Garmon

Anhawdd Ymadael

166: 'Cyngor Buddiol ar fesur...', Edward Morris, 1677

Barna Bwngc

636: 'Cyngori Wr Ifanc i Ddewis Gwraig ar...', John Richard o Fryniog

Black Eyed Susan

470: 'Cyngor i Ferched ymgadw rhag Gweniaith Meibion iw ganu ar fesur a elwir...', Jonathan Hughes

Black Friars

664: 'Mawl i Ferch ar fesur a elwir...'

Blodau'r Dyffryn

331: 'Ymddiddan rhwng y Prydydd a'r Gog', Owen Griffith

Breuddwyd y Frenhines / Queen's Dream

75: 'Cerdd a wnaed yn amser Olifer Cromwel pan oedd y Cyffraith y Bydd eu raid gofyn Gostegion wrth y Groes mewn...'

210: 'Ar ymadel a Medddod, ar...', Richard Abraham

299: 'Cystydd Brydain ar fesur a elwir Queen's ...', Humphrey Dafydd ap Evan

Bryniau'r Werddon

248: 'Ymddiddan rhwng Mab a Merch, ar...', Huw Moris

332: 'Sesiwn Gwr Ifaingc am ei Gariad, ar frynie'r...', Lewis Owen o Dyddyn y Garreg y Cwaccer

437: 'I'r Twcca Dû, ar frynie'r...', Huw Moris

476: 'Ymddiddan rhwng un ai Gariad Trwy'r Ffenest bob yn ail odl, ar...', Richard Abraham

598: 'Dirifau a wnaed pan oedd Frech y Claddu ar bedyddio yn amser Frenhines Ann ynghylch y fl. 1700'

648: 'Mawl i Ferch', Huw Morris

649: 'Ymddiddan Rhwng y Byw ar Marw, Ar...'

Bwrw Gofal Ymaith: ge./see Cast Away Care.

Calon Drom / Trom Galon / Heavy Heart

152: 'Deusyfiad Gwr Ifangc at ei Gariad ar...'

199: 'Dyriau'r Briodas, ar...', Edward Morris

212: 'Myfyrdod am Nef ac Uffern, ar...', Morris Robert o'r Bala

216: 'I ofyn Feiol ar...', Hugh Moris

236: 'Lwc, ac anlwc Gwr Ifanc wrth Gara, ar...', Hugh Morris

333: 'Coffadwriaeth o Alar am James David o Gelli'r ffrydau, ar y mesur a elwir Heavy..., 1713', I. P. P.

372: 'Cyngor a Chyssur i Gefndr ynghyfraith i mi yr hwn oedd Glâf or Consymsiwn, ar...', Hugh Morris

439: 'Hanes y Carwr trusgl iw ganu ar Galon...', Huw Moris

441: 'Ymddiddan rhwng yr Enaid ar Corph, ar...', Morris Probert o'r Bala

459: 'I ofyn Heffer neu Anner, ar...', Huw Morris

480: 'I ofyn Geirlyfr Tho. Jones 1668, Gan Morris Hughes ac Owen Tho. Wm. Dros Sion Dafydd o Bentre'r Fridog', Edward Robert

- 482: 'Annog at Gwrw Gwahodd, ar...', Huw Moris
 483: 'Ymddiddan rhwng y byw ar marw, ar...', Huw Moris
 488: 'Ucheniad un am ei Gariad, ar...'
 495: 'I ofyn Clôs Bwff gan Dd. E. Rhys dros Hogyn Tlawd o Dre'r Bala, ar...', Sion Richard ap Olfifer
 513: 'I ofyn Crwth, ar fesur Heavy ...
 515: 'I ofyn Telyn i Sion Prys gan William Llwyd', Cadwaladr Roberts
 535: 'Marwnad Gwraig am ei Merch ar fesur...', Calvin Gruffydd, 1730
 536: 'Mawl i Ferch ar...'
 537: 'I ofyn Gwrthban i Aeres Nannau ar yr un mesur ', Edward Morris
 541: 'Galar gwyn un am ei gariad'
 545: 'Cyngor Tad iw Merch, ar...', Edward Jones
 587: 'I ofyn Crwth dros Gruffydd Rowland o Ben Morfa gan Risiart Thomas y Seinwr o Ffystiniog, ar...',
 Dafydd Tomas o Benrhyn deu draeth
 592: 'Cyssur i Wraig ar ol i Gwr a dau o Blant iw ganu ar...', Huw Moris
 623: 'Cyngor i hên wr Meddw feddwol am i Ddiwedd, iw canu ar Heavy...', Rowland Hughes
 660: 'I Ferch'
 689: 'I ofyn Siwmp ar y Drom...', Huw Morys
- Cast Away Care / Bwrw Gofal Ymaith
 452: 'I ofyn Coler ar Fesur Cast...', Huwcyn Sion
 657: 'Mawl i Ferch ar...', Morgan Llwyd
 658: 'Canmoliaeth i Ferch ar...', Morgan Llwyd
 659: 'I Annerch Merch ar fesur...'
- Cerdd y Glomen
 517: 'Dirifau mewn gosodiad ond gwir adroddiad...', Huw Morris
- Charms of Love: gw./see Diniweidrwydd.
- Charity Mistress
 370: 'Mawl Merch, ar...'
 563: 'Cwynfan y Captain Cowsi am ei Gariad'
 580: 'Mawl Merch ar fesur...'
 582: 'Mawl i Ferch ar...', Robert Humphrey alias Rugad
 662: 'Mawl i ferch ar fesur...'
- Charming Clor
 686: 'Carol Plygain ar., ynghylch Cwyp Cynta &c.', Richard Parry
- Cil y fwyalch
 159: 'I ofyn Dillad ar...', Lewis Cynllwyd, 1672
 223: 'Cyngor yn erbyn Goddineb ar...', Moris ap Robert
 460: 'I ofyn Cap ar...', Edward Morris
 480: 'I ofyn Cadwen a Bache Crochan tros...', Edward Roberts
 519: 'Dirifau mewn gosodiad ond gwir adroddiad...', Huw Morris
 527: 'Rhybyddion ir Cyfoethogion ar Cybyddion ar...', Griffydd Edwards
 532: 'Ystyiaeth ar 13 Pennod yr Pregethwr ar...', Owen Gruffydd
 546: 'Cyffes a hanes Carwiaeth Merch a gollodd i Chariad ynghyd ac esiampl i bob merch rhwng
 Coelio gormod ar Weniaith Meibion pan i bont yn Ceisio, iw Canu ar y fesur...'
- Consumsiwn
 663: 'Ymddiddan ar fesur...'
- Corc Pedrylef Wyddel
 252: 'Clod Meinwen'
 253: 'Un arall ar yr un Dôn'
- Cow Hil: gw.see Pleasant Thoughts

Crimson Velvet / Velved Coch

- 69: 'Galar gwyn am g. o geraint y fuaseu feirw yn un flwyddyn yn Nhre y Rhiwlas yn Llan Silin ar y Velved...',
Hugh Moris
164: 'Galar un ar ol ei Gariad, ar...'300: 'Adfyd Prydain ar fesur y Grimson...', Humphrey Dafydd ap Ifan
357: 'Breuddyd y Brydydd, ar...', Evan Lloyd Jeffrey
677: 'Carol Plygain', Richard Parry
687: 'Carol Plygain'

Cwmpiad y Dail / Jack Morgan

- 346: 'Cwmpiad y Dail', Owen Gruffydd
497: 'Cyffes y Meddwyn ar fesur...', Evan Llwyd Wyddelwern
530: 'Ystyiaeth y Diwedd ar...', Owen Gruffydd

Cyd a Bawd: gw./see Hud y Frwynen.

Dallineb Ciwpit

- 582: 'Mawl i Ferch ar...', Robert Humphrey alias Rugad

Difyrwch Gwyr Dyfi

- 188: 'Mawl Merch ar...', Huw Moris

Diniweidrwydd / Charms of Love

- 15: 'I ofyn Valentine ar y...', Cadwaladr Moris
72: 'Ymddiddan Rhwng y Byw a'r Marw: sef rhwng Mr. Richard Middleton o'r Plas Newydd
yn Llansilin ai Wraig, sef Barbara Wynne merch Mr. Wm. Wynne o Drelai, ar fesur a elwir...', Hugh Moris
615: 'Carol Plygain ar fesur...', Robert Lewis, 1742
618: 'Ymddiddan rhwng Dau Frawd ar...', Huw Morris
619: 'Dyn yn rhoi ffarwel iw Wlad'

Dray Cwpit Dray

- 257: 'Mawl i ferch, ar...', Hugh Morris

Y Fedle fawr

- 195: 'Marwnad Jane Owen ar...', Edward Moris
340: 'Marwnad Mr. Evans Tan y Bwlch', Hugh Moris
390: 'Ymddiddan Rhwng Dwy Chwaer un yn Dewis Gwr oedrannus; ar llall yn Dewis
Ieuangctyd, iw canu ar...', Angharad James a Canodd o'r ymddiddan a fu rhyngddi
ai Chwaer Margaret James
393 'Carol Plygain ar fesur...', 172
599: 'Galarnad Jacob am Joseph ar...'
605: 'Carol Plygain ar...', Edward Samuel
607: 'Carol Plygain ar Amser Rhyfel, 1739', Edward Samuel
609: 'Carol Plygain ar...', Edward Samuel
612: 'Carol Plygain ar...', Edward Samuel, 1738

Y Foies

- 654: 'Captain Cowsi yn Canu ar...', Matthew Owen

Ffarwel Brydain

- 652: 'Cyngor i Ferched Ifainc wrth Gara ar y mesur a Elwir...', John Edwards Glyn Ceiriog

Ffarwel Dai Llwyd

- 540: 'Cwynfan Gwr ar ol i briodi ar fesur...', William Jones

Ffarwel Ned Puw

- 12: 'Pennill ar'
13: "Rhaid i mi weithiau..." ar...
14: 'Am yr un achos ar un mesur', Cadwaladr Jones
362: 'Mawl i Ferch ar...', Hugh Moris

Ffarwel Oferedd

- 635: 'Ymddiddan Rhwng Gwr Ifanc ai Fam: Sef, Cyngor y Fam iw Mab i ymadael a Medddod
ac i farion Oferedd ar Dôn a elwir...', Richard Parry

Ffarwel y Cwmni

- 475: 'Ir Ferch Wenn'

Glan Meddwdod Mwyn

399: 'Penillion ar Lan...', Edward Morris

Gray Mindus

542: 'Ymddiddan rhwng Mab a Merch ar...'

Greece and Troy

31: 'Dirisau yn dangos mae angenrhaid i ddynion... Duw yn ei heuengctid ar y mesur a Elwir greek in tro', Aaron Jones, 1707

678: 'Carol Plygain ar geec in tro,' Richard Parry

Gwel yr Adeilad / See the Building

250: 'Dysgawdwyr Brydwyr...', Mathew Owen

501: 'Ir Haint a fu ar Anifeiliaid, 1750, ar...', Edward Jones Bod-fari

655: 'Galarnod Pechadwr Edifeiriol ar ei Glaf Wely iw Canu ar fesur a elwir...', Mor. ap Rob ai cant

Gwiliau Nadolig

309: 'Carol (5)', Edward Moris

418: 'Carol Duwiol ar...'

656: 'Carol iw Canu Tan Bared', Morgan Llwyd

Heavy Heart: gw./see Calon Drom.

Hen fesur / Trawiad

6: 'Carol Duwiol i feddwi am y diwedd ar hen fesur neu ar y mesur Trawiad', Owen Gruffydd

Hen Wr o'r Coed

42: 'Carol ar...', William Pyrs Dafydd ai Cant

Hud y Frwynen / Cyd a Bawd

491: 'Cariad ar fesur...'

Ifan Glan Teifi

21: 'Ymddiddan Rhwng Dyn ar Llamysten ar...'

594: 'Marwnad am Rys Morys ar fesur...', Rowland Hugh, 1757

Jack Morgan / Cwmpiad y Dail

497: 'Cyffes y Meddwyn ar fesur...', Evan Llwyd Wyddewern

King's Farewell

240: 'Gofal y Cybydd am ei Merch ar...', Ellis ab Ellis, Eglwys Ros &c., Ed.. Morris a glowais...

King James's Delight

450: 'Cwyn Ferch am ei charaid wedi iddo ef ei gwrthod, iw Ganu ar fesur a elwir...', Huwcyn Sion

King's Round

371: 'Clod i Ferch, ar...'

376: 'Cwynfan un oedd Glaf am ei gariad ar fesur a elwir...', Huw Morris

Lady Biram

153: 'Un arall am yr un rhiw', Edward Rowland

Leave Land y ffordd fyrraf

3: 'Ymddiddan rhwng Syr ai Gariad ar...', Rees Ellis

5: 'Cyssur i Bechiadur a fo yn Ceisio Maddeuant ar...', Thomas Jones o Lanfair Talhaiarn, 1717

16: 'Deusyfiad un at ei gariad ar...', Hugh ab Evan

34: 'Cyffelybiaeth oes dyn i 4 chwarter y Lleud ar...'

79: 'Cynghorion Buddiol, ar...', Hugh Moris

157: 'Y Gen-d Groes ar...', Beuno Ben-Noeth o Sir Caer / helbul

158: 'Ar...'

191: 'Edifeirwch Gwr Ifangc am dorri pwyntmant ai garaid a dymuma ei chymod ai ffafr drachefn, ar...', Edward Moris

221: 'Cyngor Caredig i Gyfaill ofer, ar...', Moris ap Robert

253: 'Cyngor i Ddewis Gwraig, ar...', Rober o Nant y Murddyn

258: 'Cyngor i Mr. Ellis Jones o hafod yr L: ar...', Maurice Evans

302: 'Ystyriaeth ar y 7 o Eccl. 5 a 35 Adn. ar...', Wm. Philip

365: 'Carol Plygain, mynegi Ganedigaeth Dioddefaint, neu a chryn helynt y Cymry, ar...'

Matthew Owen yn Rhyd Ychain, 1696

- 374: 'Dull o Ymddiddan rhwng Dyn ai Henaint, yr hwn sydd wrthwynebus ganddo ef ai gyfeillion, ar...', Owen Gruffydd
- 402: Carol y Glomen, ar...', Richard Philip, Philip Bâch, pan oedd Lawddwy
- 425: 'Ymddiddan Rhwng y Cybydd ar Trugarog, ar...'. Edward Morris, medd Llyfr Mrs. M. Davies
- 443: 'Cyffes ar Edifeirwch hên Oferwr, ar...', Huw Morris
- 468: 'Am yr un achos: cynhelliad merch ar fab, ar fesur...'
- 478: 'Breuddwyd gwr ifangc oedd yn Caru Merch ai Fam yn anfodlon, ar...', Hugh Morris
- 493: 'Cerdd Besi, ar...', H. C. Vis Huw Cadwaladr
- 495: 'Cerdd Siani, ar yr un mesur', Wiliam Phylip
- 501: 'Hanes Llundain, ar fesur...', Ellis ap Ellis Gweinidog Eglwys Rhôs a Llan Dudno.
A Anwyd ymhlwyf Trillo yn Sir Feirionydd
- 534: 'Cynghor byrr ir sawl a ddarlennio Ddrych Angeu i Edifarhau am i Bechodau ynghyd a Chysur, ar...', Richard Parry
- 550: 'Mawl i Sr. Thomas Middleton Baronet, ynghyd a deisyfiad arno am Lywodraethu y wlad oi amgylch rhag pob Cynhennau, ar fesur...', Huw Morris
- 565: 'Yn erbyn Tyngu yn Anudon, ar...', Rees Ellis
- 583: 'Y Masiwn ar Tailiwr, ar...', Robert William or Geulan Goch
- 661: 'Carol i Yrru Haul yn genad tros Wr ifanc at i gariad ferch ar fesur...'
- Let Mary Love Long
- 666: 'Carol Plygain ar fesur...', Richard Parry
- Liwsi Hoe
- 216: 'Mawl i Ferch, ar...'
- Loath to Depart, y ddull fyrraf
- 167: 'Ymddiddan Rhwng Dwy Chwaer am Wr, ar...'
- 176: 'Carol 179, Canmoliaeth i'r Gôf ar...[573]'
- 223: 'Cyngor yn erbyn Goddineb ar...', Moris ap Robert
- 246: 'Ymddiddan rhwng Mab a Merch, ar...', Edward Morris
- 254: 'Ymddiddan rhwng Dau am Wraig, ar...', Hugh Morris
- 321: 'Mawl i Ferch', Wm. Phylip
- 324: 'At Thomas Cadwaladr a Sion Elise David Awst y 25, 1663, yr achos yr Haidd, ar fesur...', Edward Maurice
- 385: 'Ymddiddan Rhwng Mab a Merch, ar...'
- 475: 'Ir Ferch Wenn', Cadwaladr Roberts
- 548: 'Ymddiddan rhwng Gwr Priodol a Gwr Ifangc ynghylch Priodi ar fesur...'
- 552: 'Cwyn un at ei Gariad, ar...', Robert Edward Lewis, 1704
- 564: 'I Annerch Merch ar...'
- 571: 'Mawl i'r Gôf ar fesur...', Huw Morris
- 573: 'Cyffess ymadrodd neu Eiriau Diweddaf Robert Owen o Blwyf Llanrwst yn Sir Dinbych, yr hwn a dioddefodd yn haeddedigol ar y Pren dioddef yn yr Hen Waen neu old Heath yn ymyl y Mwythig ar y 17 o Ebrill 1717, ar...', Sion Rhydderch
- 596: 'Cwynfan am Garaid Perffaith, ar...'
- 598: 'Ystyriaeth ar y 5 peth "Angeu Barn", Tragwyddoldeb Poenau Uffern a Llawenydd Nef, ar fesur...'
- 621: 'Y Prydydd yn Cynghori i Forwyn ac i eraill hefyd, ar...', Edward Morris
- 638: 'Cwynfan Gwr Ifanc am i Gariadgan ei chyfflybu i wialen mewn coed', Huw Cadwaladr
- 641: 'Gwr Ifanc yn ymadael ai Gariad ar...'
- Love a Sweet Passion
- 517: 'Dirifau mewn gosodiad ond gwir adroddiad...', Huw Morris
- Lucrecia: gw./see Sweet Richard.
- Llawer ai chwennydh / Toriad y Dydd
- 9: 'I ferch ar fesur...'

Malldod Dolgellau

599: 'Ymddiddan rhwng Dau Ffrind ar...'

600: 'Carol Plygain ar...', Edward Samuel, 1737

602: 'Carol Plygain ar...', Edward Samuel

626: 'Ymddiddan rhwng y Prydydd ar Cybydd ar...', Rich. Thomas

631: 'Carol Plygain ar...', William Cadwaladr o Gaer y Drudion

632: 'Mawl i Ferch'

633: 'Ymddiddan rhwng hen Gribddeilliwr Cybydd a Merch Ifanc ar...', Ed. Williams, Bettws Gwerfil Gôch

637: 'Ymddiddan Rhwng Merch ai Fam. Ei Mam a fynnu iddi Briodi Cerlyn; a hithau oedd am Landdyn Ifanc, a allai wneuthur Difyrwch y Nos iddi. Ar fesur...', John Richard

641: 'Ymddiddan rhwng Dau Brydydd ar ol Priodi un Richard Ffoulk ar...', Huw Morris, a Thos. Morris Ellis

March Mwnge

15: 'I ofyn Valentine, ar yr un Dôn', Richard Thomas

Meillionen

13: "Gyrra Union..."

Mentra Gwen

467: 'Cyhelliad Merch ar Fab ar fesur...'

Morfa Rhuddlan

12: 'At ferch ifanc Hiraeth gwyn cariadiw ganu ar fesur...', Ellis Jones Dolgyn

640: 'Mawl i Ferch', Simon Lewis o Sir Gaerfyrddin

Neithiwr ac Echnos

323: 'Diolchgarwch i Dduw am i fawr Drugaredd, ar...'

544: 'Deisyfiad Gwr Ifangc am gael Physigwriaeth gan ei gariad ar fesur a elwir...'

645: 'Achos Wil Corwen ar...', Huw Morris

647: 'Y Prydydd yn gofyn Phisg iw gariad ar...', Matthew Owen

Nightingale

388: 'Mawl Gwraig iw Gwr, ar...'

Old Darby

168: "O Arglwydd pen..."

399: 'Penillion ar...'

Person Parish

621: 'Cerdd yLexsiwn, ar y...', Wm. Sion Wm.

624: 'Hanes fel ydarfu i Lanc IfancTwyllodrus Hudo Merch ioddineb trwy addewyd Priodas, ar y...',
Morris Roberts

Pleasant Thoughts / Cow Hil

8: 'Un arall...'

8: 'Un arall ar yr un mesur'

666: 'I fwrch ar fesur...', M. D.

See the Building: gw./see Gwel yr Adeilad.

Spaenes Jipses [Spanish Gypsies]

539: 'Mawl Merch ar fesur...'

Spanish Minuet

230: 'Gwahardd yfed i feddwn, ar...', Huw Thos.

233: 'Ymddiddan rhwng Gwr Ifangc ai Gariad ar yr un mesur', John Evan, Clochydd Llanfaglan, 1746

Sweet Richard / Lucrecia

331: 'Cerdduniw gariad yr hon er glaned oedd,acer Clafed,oedd ynte fo gadwe i Galon yn iach ir dim'

474: 'Mawl i Ferch, ar...', Richard Abraham

564: 'Annerch Merch'

586: 'Mawl i Ferch, ar fesur...', Huw Morris

Sybylltir

675: 'Carol Plygain ar fesur...', Richard Parry

Synselia / Sanselia

156: 'Un arall at yr un ystur ar...'

188: 'Mawl Merch ar...'

578: 'Erfyniad Gwraig ar ei Glaf Wely ar fesur...'

Toriad y Dydd: gw./see Llawer ai chwennych.

Triban

207: 'Cyffes..arfesur....', Edd. Cadwaladr, 1689/1690 neu 1695

227: 'Cerdd fel y Saethodd Gwr Darw ei Gymydog yn lle Cariad oi ferch, ar fesur...'

400: 'I ofyn Par o Esgidiau tros Evan Sion Ddôl Wydd Elen gan Mr. H. Hughes,
Gae'r melwr, ar ...', Dafydd Jones

404: 'Ymddiddan Rhwng y Gwas ai Feistress, ar...'

531: 'Drych Angeu, Peth angenrheidiol i Bawb feddwl am dano, iw canu ar fesur...', Richard Parry

587: "Madronod y Person am ei gariad, ar fesur...", Wm. Wynn

Triban Carol Carw ar Eryr

555: 'Ystyriaeth ar Bregeth ar fesur...', 1640

Trom Galon: gw./see Calon Drom.

Velved Coch: gw./see Crimson Velvet.

White Lox Garanto

8: 'Pennill i ferch'

NLW MS 4971C (JB)

Llyfr John Beans [18 cent.] Crynodeb 'Carolau', 'cerddi', 'cywyddau', and a few 'englynion', most of them transcribed by John Beans. Among the poets represented are Huw Morus, Edward Morus, Ellis Cadwaladr, Edward Samuel, Robert Hwmffres, Dafydd Morus, Gruffudd Edward, Mathew Owen, Robert Sion Owen, Ellis Rowland, Edward Rowland, William Roberts, Jonathan Hughes, William Thomas, Richard Abraham, Cadwaladr Roberts, Ned Lloyd ('o'r Bala'), Thomas William, Evan Thomas, Ellis Roberts, Arthur Jones ('o Langadwaladr'), John Jones, John Parry, Dafydd Puw Rowland, John Hughes, Ellis Roberts ('Elis y Cowper'), Morus Roberts, John Evans, Ellis ab Ellis, Thomas Jones, Derwas Griffiths, Rowland Hughes, Sion Hwmffre, Hugh Jones (Llangwm), John Cadwaladr ('o'r Bala gunt and ynawr athraw ysgol yn Llangwm'), - Lewis ('curad Cerrig y Drudion'), Lewis Morris ('Llewelyn Ddu o Fôn'), Sion Tudur, Wiliam Phylip, John Davies ('Sion Dafydd Las'), Maredudd ap Rhys, etc.

Alawon / Melodies:

Acen Colomen

63: 'Dechre hanes yr us arailied ar Acen clomen', Gruffydd Edward ai cant

Amaryllis

12: 'Dechre cerdd ar fesur amorulus'

114: 'Dechre cerdd o ymddiddan rhwng gwr ifangc a merch ifangc ar y mesur
a elwir amorulus'

334: 'Dechre cerdd ar amorulus' Derwas Griffiths ai cant

Armeida

121: 'Dechre ar y meida', Hugh Morus ai Gwnaeth

239: 'Dechre maw[l] merch armeida' Hugh Moris ai cant

Anthin Cysle

344: 'Dechre cerdd un a fyn wr ag un ni fyne run iw chanu a[r] anthin Cysle', Diwedd ar hast gwullt

Barna Bwngc

201: 'Dechre ac eidd antarliwt ar farnad bwngc', Diwedd ar hast gwullt, Jonathan Hughes ai cant

213: 'Dechre barnad pwngc o waith Hugh Morris'

Breuddwyd y frenhines

156: 'Dechre ar y mesur a elwir breuddwud y frenhines', Richard Abraham ai cant

205: 'Dechre antarliwt i madel a goferedd ar freuddwud y frynhines', Diwedd ar hast gwullt
John Jones ai cant

Bryniau'r Werddon

235: 'Dechre ar fryniau yr werddon ymddiddan rhwng gwr ifangc a hen wrach gyfoethog bedwar igein oed',
Diwedd ar hast gwullt, 1754

Bumper Esquire Jones

406: 'Dechre Penill i anerch merch Ifangc ar fesur seisnig a elwir bymper equire Jones'

Charity Mistress

113: 'Dechre tri ffenill ar larity [chariti] y meisdres', John Cadwalader ai cant

148: 'Dechre mawl merch ar y mesur a elwir chariti y meisdres', Hugh Morus ai cant'

167: 'Dechre mawl merch ar chariti y meisdres'

173: 'Dechre cerdd ar lariti [chariti] y meisdres', Thomas Williams

Consymsiwn / Consumption

168: 'Dechre dau benill ar y mesur a elwir consymsiwn'

183: 'Dechre cerdd ar y consymsiwn', Diwedd ar hast

299: 'Dechre cerdd ar y consymsiwn', Morus Roberts ai cant

326: 'Dechre mawl merch ar y consymsiwn', Hugh Morus ai cant

Country Bumkin

396: 'Dechre Cerdd i ferched ifangc fu yn mund i garu ar mesur a elwir *country bumpkin
[*yn llaw arall / + wedi dileu/deleted: 'Cownter Congwn']

Cowper Mwyn

73: 'Dechre cerdd ar y cowper mwun', Robert Sion Owen ai cant

Crimson Velvet

29: 'Dechre dau benill ar crimson felfed', Ellis Cadwalader

Y Deilin Werdd

444: 'Dechre cerdd ar y mesur a elwir Dilen wyrdd', Huw Moris ai cant

Diniweidrwydd

29: 'Dechre tri ffennill ar...', Ellis Cadwalader

139: 'Dechre cerdd i Richard Milton ai wraig ar Dinweidd', Hugh Morus ai cant

195: 'Dechre cerdd ar diniweidrwydd ynghylch y merched aeth ir castell i geisio ffafre',
Diwedd ar hast gwullt

El Conia Fwyn

105: 'Dechre cerdd ar el conia fwun', John Rogers ai cant

Y Fedle Fawr

76: 'Dechre cerdd o goffadwriaeth am John Llyges o felegir ar y fedle fawr', Ellis Cadwallader ai cant

129: 'Dechre carol plygain ar y fedle fawr', Edward Samuel ai cant

237: 'Dechre cerdd ar fedle fawr fel y darfu idd un orudd i [...] ladd i wraig ai ddau blentyn yr hon
a grogwydd y dydd 7fed o fes mai 1728 ag sudd ynghrogwrth sy beduear for say fflint',
Ed. Morus ai cant

259: 'Dechre barnad Richard morus or cau du iw ganu ar fedle fawr', Arthur Jones o langadwalader ai cant

347: 'Dechre carol plygain ar...', Diwedd ar hast garw William Rob. ai cant

400: 'Dechre Carol Plygain Ar fedle fawr', W. Roberts ai cant

Y Foes

99: 'Dechre cerdd o fawl i ferch ar y foes', Ellis Cadwalader ai 100 [cant]

Full of My Fancy / Ffol yn ffansi

398: 'Dechre Dau benill i annerch un Hugh Jones or ffrithoedd ar y mesur full of my fancy'

295: 'Dechre cerddi i ofun molld i domos huws iw chanu ar ffol yn ffansi', William Robert ai cant

Ffarwel Ned Puw

28: 'Dechre dau bennill ar ffarwel ned puw', Ellis Cadwalader ai cant, 1753

127: 'Dechre carol ar ffarwel ned puw', Edward Samuel ai cant

220: 'Dechre carol plygain newydd ar ffarwel neb puw'

410: 'Dechre Carol ar ffarwel ned Pyw', W. R. ai cant

Ffarwel Peni

249: 'Dechre ar ffarwel peni cerdd rhwng ddau gydymeth roudd un yn mund is byriodi ond bod
ganddo ddynes yn feichiog ar ffrund yn cymud le fo yn dad ir plentyn',

Ffol yn ffansi: gw./see Full of My Fancy.

Gentry Delight / Remember Women

380: 'Dechre cerdd o gynghorion i ferched ifangc ar Don a elwir getrey delight neu Remember women',

Glan Meddwdod Mwyn

377: 'Dechre Cerdd ar lan feddwdod mwun', Jonathan Hughes ai cant

Greece and Troy

132: 'Dechre dyriau yn rhannu oes dyn y dair rhan ag yn dangos fod pob rhan o honuntyn siomgar ag
yn drangcedig ag am hynu yn gwahawdd dyn i ymbaratoi i farwolaeth bob amser iw canu ar y mesur
a elwir Greece & Troy', Jonathan Hughes ai gwnaeth, 1753

Gwel yr Adeilad: gw./see See the Building.

Heavy Heart

- 39: 'Dechre cerdd ar hevy hart', Ellis Cadwalader ai cant, 1752
52: 'Dechre ar hevy hart'
79: 'Dechre cerdd i ofun hugar gan Edward Robert o goed y bedo tros Robert Jones y bysgedwr o langwm, hefi hart ne galon drom', Ellis Cadwalader ai cant
101: 'Dechre cerdd a.. heavy hart', Morus Robert ai cant
110: 'Dechre cerdd ar hefi hart', Ellis Rowland ai cant
143: 'Dechre cerdd Richard Milton o'r place newydd ymhlwyf Llansilin iw chanu ar heavy hart', Hugh Morus ai gwnaeth
145: 'Dechre ar heavy heart', Ellis Cadwalader, 1750
150: 'Dechre cerdd ar heavy hart', Hugh Morus ai cant
158: 'Dechre cerdd ar heavy hart', Cadwalader Roberts and Hugh Morus ai cant
226: 'Dechre cerdd ar heavy hart neu galon drom', Jonathan Hughes ai cant
247: 'Dechre cerdd ar hevi hart ne i fari mirig oedd wedi claddu i gwr ai fflant', Hugh Morris ai cant, 1754
250: 'Dechre cerdd ar heavi hart i ofun dillad i meistres wynn o ddolarddun', John Hughes ai cant
257: 'Dechre cerdd meibion John Hughes o dre geiriog iw chanu ar heavi hart', Hugh Morus ai cant
264: 'Dechre mawl merch ar heavi hart', Diwedd ar hast Hugh Morus ai cant
273: 'Dechre cerdd ar heavi hart', Hugh Morus ai cant, 1754
305: 'Dechre cerdd ar heavi hart sef o annerch Mr. W[...] o ben y bont at i gefnder John manle', Diwedd ar hast Ellis Cadwalader ai cant
307: 'Dechre cerdd ar heavi hart hen wr a gwraig', Diwedd ar hast Edward Morus ai cant
333: 'Dechre cerdd i un oedd mewn trwbwl meddwl ar...' Diwedd ar hast gwullt gynddeiriog
342: 'Dechre cerdd ar hefi hart ynghulch y drafferth sudd y caru', John Hughes ai cant
351: 'Dechre cerdd i ofun ffidil i William ap Roger oddi Mr. Salsbri orug ar heavy heart'
370: 'Dechre cerdd o alarnad am y ferch or plas newydd yn llansilin ar heav hart', Huw Morus ai cant
372: 'Dechre cerdd ar heavi [hart] i ymadel a modd-dod ir leinwr coch
382: 'Dechre cerdd ar heavy heart i ofun cefful', Huw Morus ai cant
407: 'Penillion ar heavy heart o gyngor o oferddun', Sion Hwmpfre

Hope to Have

- 174: 'Dechre cerdd y saeson ar hop to ye have', Jonathan Hughes ai cant

Hud y Frwynen

- 57: 'Dechre cerdd ar hud y frwunen', Ellis Cadwalader
198: 'Ymddiddan rhwng creadun ag anghreadadun ar hud i frwunen', Diwedd ar hast gwullt
434: 'Dechre ymddiddan rhwng Dau ar hud y frwynen fel y bu gynt'

Hun Gwenllian

- 177: 'Dechre cerdd ar hun gwen llien', C. D. ai cant'

Hunting the Hare

- 153: 'Dechre cerdd ar hunting the hare', Hugh Morus ai cant, 1753

King's Farewell

- 189: 'Dechre barnad antarliwt tros ymynaid ar kings yn ffarwel', Arthur Jones ai cant
266: 'Dechre cerdd ar kings yn ffarwel i wr bonheddig wedi torri', Diwedd hast gwullt gynddeiriog

King's Round

- 47: 'Dechre cerdd ar kings rownd o fawl i ferch', Ellis Cadwalader
286: 'Dechre cerdd yn galenig ar gings Round', Hugh Morus ai cant

Leave Land

- 17: 'Dechre cerdd ar fesur a elwir lef land o ymddiddan rhwng Dyn ai gydwbybod bob yn ail bennill'
147: 'Dechre mawl Williams Roberts o garog ai wraig lefe land', William Thomas ai cant
303: 'Dechre mawl merch ar lefe land ffordd hwua', Hugh Morus ai cant
312: 'Dechre cerdd ar leve land', Hugh Morus ai cant
314: 'Dechre cerdd ar leav land y ffordd hwua', Morus Roberts ai cant
317: 'Dechre cerdd ar leav land i ateb ir gerddi y nauth M[orus] Rob[erts]', Ellis Cadwalader ai cant
321: 'Dechre cerdd hanes y cymru ar leav land', Ellis ab Ellis ai cant
366: 'Dechre cerddi o fun caseg ar leav land', Hugh Morus ai cant, Tachweddb 12th, 1754

- 388: 'Dechre cerdd ar Leave Land cerdd owen or pandu', Hugh Morus ai cant
 391: 'Dechre Cerdd i ofun ceffal ar Leave Land',
 436: 'Ymddiddan rhwng protestant ag Eglwys Loeger Ar leave lan y ffordd hwyaf', Huw Morice ai cant
- Loathe to Depart
 186: 'Dechre hanes dic y dawns ar loft to depart', Diwedd ar hast Richard Abram ai cant
 191: 'Dechre cerdd i ofyn cist ar loft to depart', Diwedd gwaith Crus allaw ddyrus, I., B. H. Morus ai cant
 243: 'Dechre cerdd i ofyn bwuall ar loft to depart', Diwedd ar hast gwullt
 262: 'Dechre cerdd un a gadd i siomi ar loft to depart', Huw Morus ai cant
 288: 'Dechre cerdd ar loth to depart', Diwedd ar hast gwullt gynddeiriog, Hugh Morus ai cant
 290: 'Dechre cerdd ymddiddan rhwng y buw a marw ar...' Diwedd ar hast gwullt, gynddeiriog, Hugh Morus ai cant
 293: 'Dechre barnad antarliwt ar Loft to depart', Diwedd ar hast gwullt, Arthur Jones ai cant, 1739
 338: 'Dechre cerdd ar Loft to Depart am byriodi o ran cariad yn lle coweth', Diwedd ar hast
 360: 'Gwin o wensyn galaru am i gwr ar...', Diwedd hast Hugh Morus ai cant
- Malltod Dolgellau
 233: 'Dechre cerdd a fesura elwir malltod dol y gelle'
 181: 'Dechre ymddiddan rhwng crintach ag yfferddun ar falltod dol y gelle', Ellis Roberts ai cant
- Marwnad y Heliwr
 171: 'Dechre cerdd y mesur a elwir barnad yr heliwr' Ned Lloyd o'r Bala
 179: 'Dechre cerdd yr hufr ar farnad yr heliwr', Diwedd ar hast gwullt Ellis Rowland ai cant
 223: 'Dechre cerdd ar farnad yr heliwr i gwn Mr. Owen Salsbri', Diwedd ar hast gwullt, Dafydd puw Rowland ai cant
 225: 'Dechre cerdd tegan ar farnad yr heliwr', Diwedd ar hast Dafydd Puw Rowland ai cant
 255: 'Dechre cerdd fel y bu i ruw langc ar gefn eidion iw chanu ar farnad y heliwr', Ellis y Cowper ai cant
- Mein Fwyn
 354: 'Dechre cerdd ymddiddan rhwng y ferch ai fam ar y mesur a elwir mein fwyn', Diwedd ar hast
- Miller of Mansfield
 404: 'Un penill a wnaed i anerch Pump o gymdeithion gida'r rhai y bum yn llawen gymdeithgar gunt yn llundain sef yw yr rhain = W. E : I. L. : T. W. : C. P. : E. P., Ar miler of mansfield'
- Morfa Rhuddlan
 184: 'Dechre cerdd yr dyfarneg ar forfa rhuddlan', Diwedd ar hast gwullt
- Mwynen Mai
 464: 'Dechre carol haf ar u mesur mwynen mai', Wm. Rob. ai cant
- Neithiwr ac Echnos
 60: 'Dechre cerdd ar neithiwr ag echnos o waith E. C.', Ellis Cadwalader ai cant
 71: 'Dechre cerdd ar neithiwr ag echnos' Mathew Owen
- Nightingale [BBBM 511]
 282: 'Dechre cerdd y naud i ddau hwrddach ar y mesur a elwir neitingel', Diwedd ar hast gwullt gynddeiriog Evan Thomas
- Person of the Parish
 43: 'Dechre cerdd ar person paris ymddiddan rhwng dwr[...]'
- Remember Women: gw./see Gentry Delight.
- Secle he [?Sechlen]
 38: 'Dechre pedwar penill ar secl he', Edward Morus ai Gwnaed
- See the Building / Gwel yr Adeilad
 32: 'Dechre cerdd ar see the bildin neu gwel adeilad', John Cadwalader ai cant
 96: 'Dechre cerdd a[r] see the bildin', Ellis Cadwalader ai cant
 136: 'Dechre cerdd ar Gwel ir Adeilad', Jonathan Hughes ai gwnaeth, 1753
 218: 'Dechre cerdd o fawl i ferch ar see the building' Mathew Owen ai cant
- Spanish Pavanne
 82: 'Dechre cerddi y tiroedd tairion ar ysbanis bafen', Hugh Morus ai gwnaeth
 90: 'Dechre un arall o waith yr un gwr ar yr un mesur', Hugh Morus

Synselia

175: 'Dechre pedwar penill ar y mesur a elwir sunselia', Hugh Morus ai cant

301: 'Dechre mawl merch ar sonselia', Hugh Morus ai cant

Sweet Lass

30: 'Dechre Mawl i ferch ar sweet lase', J. B.

Swllt am garu

119: 'Dechre cerdd ar ymesur a elwir swllt am garu', Hugh Moris ai gwnaeth

Susan Lygad-du

209: 'Dechre cerdd a wnaed dros ferch ifanc ar ol l forwunda in chanu ar siwsan Lygad-ddu',
Ellis Roberts ai cant

Triban

269: 'Dechre cerdd i ofun help i wneuthur ti i Roger Hughs o nant y cwn yn rhiwlas ar druban',
Hugh Morus ai cant

White the Ceanto

166: 'Dechre ar white the ceanto'

NLW MS 7892 B. (LIWE)

Llyfr William Elias o Blas y Glyn [1752-1800]. an anthology of Welsh verse ('cerddi', 'dyriau', 'carolau', 'cywyddau', and 'englynion') and some prose, begun by William Elias in 1752, and including several selections from the works of Owen Gruffydd of Llanystumdwy and Goronwy Owen. Other poets represented are 'Aneuryn Gwawdrydd' ('englynion y misoedd'), Dafydd ap Gwilym, 'Dic y Dawns', William Elias, Wm. Gough, Gruffudd Hiraethog, Huw Llyn, Lewis Glyn Cothi, Morgan ap Hugh Lewis, Edward Morus, Hugh Morus, Lewis Morris, Richard Parry, William Phylip, Robert Prichard o Bentraeth, Edmund Prys, Morus Roberts, Thomas Prys, Tudur Aled, Wiliam Llyn, and William Wynn. Miscellaneous items include 'Anherchion Gwyr Cybi', 'englynion brud', 'Breuddwyd Goronwy Ddu o Fon', 'Gorchestion Dafydd Nanmor', 'cywydd hanes Criccieth a suddodd Tawchfor', a valuation of land including Plas y Glyn, and recipes.

'Llyfr William Elias, Plas y Glyn, 1752. William Elias yw Cyfiawn Berchenog y Llyf Hwn Tachwedd yr unfed Dydd ar ddeg 1752: Evan Evans ai sgrifenodd. William Elias Junior, his Book, 1759" Morus Elias

Sator Arepo Cymraeg:

MORYS
OSERY
REDER
YRESO
SYROM

Alawon / Melodies:

Amor elus

202: 'Dyriau newyddion o gyffes oferddyn', Morris Roberts ai cant

Anodd ymadel y ffordd fyraf

197: 'Boreuol weddi', Owen Gruffydd

Blodau'r dyffryn

152: 'Ymddihdan rhwng y Prydydd ar gôg', Owen Gruffydd ai cant

Cwypiad y dail

171: 'Can yn dangos breuolder ac anwaddalwuh Oes Dyn', Owen Griffith ai cant

Erddygan Caer-waen

11: 'Carol plygain'

211: 'Carol plygain'

Gadael y Tir

111: 'Dechreu Cerdd ar ddull ymddiddan rhwng protestant...Gadl Tir', Hugh Morris ai cant

Gwawdodyn byr

88: 'Gofuned Goronw Ddû o Fon', Gronw Owen ai Cant, 1751

Gwelwch Adeilad: n.b.: Rwy'n gweled er ei gwilio\ fy adeilad yn adfelio nid diofal imi..

91: 'Cerdd', Owen Gruffydd o Lanysdymdwy, A gladdwyd Rhagfyr y 64 dydd 1730 yn y 87 oedran

- T. Gwiym Elias / Hydref 19ed, 1754

Let Mary Live Long

11: 'Mawl i ferch'

69: 'Dau Bennill, Diolch i Dduw am ddyfodion gwr Ifangc yn lach adre or India East', Wm. Gough ai Cant

209: 'Mawl i ferch'

Morfa Rhuddlan

82: 'Pedwar Pennill', Mr. Lewis Morris ai Cant

Rodney

222: 'Can'

Sweet William

218: 'Cerdd o ymddiddan rhwng henwr a llangc ieuangc oedd yn mynd i garu'

Triban

146: 'Carol am foddlonrwydd', Owen Gruffydd

ROBERTS, Absalom. (LIM)

Lloches Mwyneidd-dra, y cynnwys Carolau, Cerddi, ac Englynion, ynghyd a Dau Gant o Hen benillion Cymraeg. Y rhain buont erioed yn argraffedig o'r blaen, ac nid oes un o honynt i'w cael yn mhlith yr 815 Penillion, sefy casgliad buddugol yn Eisteddfod Dinbych, yn Medi 1828. Llanrwst: John Jones, 1832.

Alawon / Melodies:

Ar Hyd y Nos

58: 'Cwynfan un am ei Gariad, yr hon oedd weid mynd i Lanelwy...'

Blue Bell of Scotland

19: 'Carol Plygain'

Breuddwyd ar ei hyd: gw./see Sweet Home.

Duw gadwo'r Brenhin, yr hen ddull

23: 'Carol'

Eliot

15: 'Carol Plygain'

Gadael y Tir

30: 'Cerdd, ar ffolineb swyn-gyfaredd...'

53: 'Galarus goffadwriaeth am Mr. William Thomas...'

Llef Caerwynt

11: 'Carol'

Morwynion glân Meirionydd

57: 'Chwe Phennill ar y difwrwch o gânu gyda'r tannau'

66: 'Tri Phennill i Drawsfynydd'

66: 'Pennillion i Dreffynnon'

Rhywbeth arall i'w wneuthur

50: 'Cerdd a gyfansoddwyd i'e datgan ar ddydd y Wledd yn Llansansior...'

Rodney

47: 'Cerdd, a wnaed ar yr achos o ddewis C. W. G. Wynn, ...'

Susan Lygeid-ddu

7: 'Carol'

Sweet. Home / Breuddwyd ar ei hyd

27: 'Carol Plygain'

64: 'Edifeirwch Meddwyn...'

Tri Tharawiad

61: 'Ychydig o Benillion a wnaed wrth syllu ar dremau Datceiniaid yr Addurn...'

THOMAS, David, O'r Waun Fawr, yn Arfon, neu Dafydd Ddu o Eryri. (CG)

Corph y Gaingc, neu Ddifyrwch Teuluaidd: sef Casgliad o Ganiadau Detholedig, Ar destynau dewisol o Waith Amrwyiol Feirdd Cymru. A gasglwyd gan... Dolgellau: R. Jones, 1810.

Alawon / Melodies:

Bell Isle March [221, 228]

221: 'Dau Bennill i Annerch Dafydd Thomas', D. T.

228: 'Pennillion Saesonaeg a Chymraeg', D. T.

Breuddwyd [296]

296: 'Cyffes. a Chyngor, yr Oferddyn', D. T.

Calon Derwen [196]

196: 'Can Twm Paen', D. T.

Clarenton [132]

132: 'Carol Nadolig' (15), D. T.

Cwynfan Prydain [78, 84]

78: 'Carol Nadolig' (3), Ar y mesur a elwir...', D. T.

84: 'Carl Nadolig' (4), Ar y mesur a elwir...', D. T.

Difyrwch Gwyr Caernarfon [125]

125: 'Carol Nadolig' (13), D. T.

Dydd Llun y Boreu [217]

217: 'Can i Annerch Dafydd Thomas', D. T.

Eluseni Meistres [234]

234: 'Can yn cynnwys coffadwriaeth am y Monwysion truain a foddodd ar Draeth Tâl y Foel (rhwng Môn ac Arfon) ar noswyl ffair Gaernarfon, Rhagfyr, y 5ed 1785'. D. T.

Ffarwel Ned Puw [100]

100: 'Carol Nadolig' (7), D. T.

105: 'Carol Nadolig' (8), D. T.

109: 'Carol Nadolig' (9), D. T.

Gadael tir / Leave Land [193]

193: 'Can, ar yr achlysur o adferiad Iechyd ein grasuaf Frenin Sior y trydydd: 1789', D. T.

Hen Ddarbi [118]

118: 'Carol Nadolig' (11), D. T.

Hyfrydwch y Frenin Sior [66, 72]

66: 'Carol Plygain' (1), Ar y mesur a elwir...', D. Thomas

72: 'Carol Nadolig' (2), Ar y mesur a elwir...', D. T.

Leave Land: gw./see Gadael y Tir.

Mwynen Mai [134,138]

134: 'Carol Haf', D. T.

138: 'Carol. Ar Adgyfodiad yr Ysbryd Glan...', D. T.

Rhywbeth arall i'w wneuthur [128]

128: 'Carol Plygain' (14), D. T.

Susanna [121, 210]

121: 'Carol Nadolig' (12), D. T.

210: 'Myfyrdod y Llongwr ar y Mor', D. T.

Sybylltir [113]

113: 'Carol Nadolig' (10), D. T.

Ymadawiad y Brenin [90, 95]

90: 'Carol Nadolig (5), Ar y mesur a elwir...' , D. T.

95: 'Carol Nadolig (6), Ar y mesur a elwir...' , D. T.

155: 'Marwnad, Er Coffadwriaeth am TOMAS IEUAN, yn diweddar o'r Waun-fawr... Ar y mesur a elwir...'
D. T.

THOMAS, John, Pen y Ffordd Wen. (NA)

Nabl Arian, Sef, Llyfr Barddoniaeth; yn cynnwys Carolau, Cerddi, Englynion, &c. Ar amryw destynau, a rhai caniadau yn gymysgedig o Gymraeg a Saesnaeg, Er mwyn denu plant ac eraill i hoffi darllen y ddwy iaithm, A'r hol waith yn newydd na bu yn argraphedig erioed o'r blaen. Llanrwst: John Jones, 1827.

Alawon / Melodies:

Bellisle March [92, 93]

92: 'Pennill'

93: 'Pennill'

Bryniau'r Iwerddon / Fy Nghariad a'm twyllod [78]

78: 'Can fel yr oedd y Prydydd pan ydoedd yn Swyddog y Dollfa'

Cil y Fwyalch [71, 75]

71: 'Cerdd i ofyn Petrisea yn rhodd i Mr. Joseph Davies...'

75: 'Can i ofyn Cyw Aderyn du i J. Jones o Lanisetyn...'

Codiad yr Ehedydd [62]

62: 'Cerdd mewn perthynas i'r Ieuengctyd, &c....'

Dorsetshire March [26]

26: 'Carol Plygain'

Dydd Llun y Boreu [69]

69: 'Cerdd o gyngor i un Griffith Williams...'

Foes [60]

60: 'Cerdd mewn perthynas i amgylchiadau un Mr. J. Parry, Customhouse Officer...'

Ffarwel Gwyr Aberffraw [30]

30: 'Carol Pasg'

Gadael y Tir [61]

61: 'Cerdd fel yr oedd lodes yn caru dau ddyn...'

Galon Lawen [21]

21: 'Carol Plygain'

Glan Meddwdod Mwyn [76]

76: 'Can o ganmoliaeth i Peter Edwards Panwr y Ddyserth...'

Holywell March [48]

76: 'Can Valentine'

King James's Delight [17]

17: 'Carol Plygain'

Mentra Gwen [51]

51: 'Cyffes gwr ifangc am ei gariad, y rhai...'

Miller's Key [81]

81: 'Can i annerch un Mr. Evan Jones, Customhouse...'

Mwynen Merch [49]

49: 'Cyffes gwr gweddw am ei cariad ieuangc'

Nancy Dawson [83]

83: 'Can o fyfyrdod Merch ieuangc yn Ller'pwl'

Rodney's March [88]

88: 'Can dros John Davies, y Calchwr....'

Rogue's March [53, 72]

53: 'Hanes fel yr oedd y Prydydd'

72: 'Can arall i ofyn Ysgyfarnog yn berthynasol i'r gwyr bon'ddigion uchod...'

Sir Watkin's March [36]

36: 'Can o glod i Sir W. W. Wynn...'

Triban [77]

77: 'Cwynfasn Solomon y Tailiwr ar ol ei gacen a ddygodd y gath, &c.'

Trymder [32]

32: 'Cerdd a wnaed ychydig cyn diwedd y Rhyfelodd a't Blinderau oedd mewn amrywiol deynasoedd,....'

THOMAS, John, Pen y Ffordd Wen. (TA)

Telyn Arian, Sef, Llyfr Barddoniaeth, yn cynnwys Carolau, Cerddi, Englynion, Awdlau, &c. Ar amryw destynau, ac hefyd Cerddi a Phenillion, yn gwmwysgedig o Gymraeg a Saesonaeg, ond y cwbl ar gynghanedd a mesurau a arferir yn Gymraeg. Y Chweched Argraffiad. Llanrwst: J. Jones, 1857.

Alawon Melodies:

Agoriad y Melinydd / Miller's Key [9, 18]

9: 'Carol plygain i'w ganu ar...'

18: 'Carol, i'w ganu mewn Cymdeithas Glwb, ar...'

Bell Isle March [44]

44: 'Cywnfan Gwr ifanc yn erbyn meddwdod... i'w chanu ar...'

Clarenton: gw./see Tôn y Ceiliog-gwyn.

Clychau Rhiwabon [79]

79: 'Carol Plygain, ar y mesur', Richard Jones, Llanllechyd a'i cant

Codiad yr Haul / New rising Sun [39]

39: 'Ymffrost y Cerlyn'

Codiad yr Hedydd [61, 92]

61: 'Cerdd o glod i wr ieuangc... i'w chanu ar y don...'

92: 'Y Bardd yn gosod allan deulu ei gariad fel Afon fawr lifeiriol rhyngddo a hi...'

Conceit of the Duc William [40]

40: 'Cerdd yn gosod allan y modd yr aeth y Duc William...'

Conceit Gwyr y Gogledd [21]

21: 'Carol, i'w ganu mewn Gymdeithas Clwb, ar y mesur...'

Cil y Fwyalch [37]

37: 'Cerdd i ofyn Gefail Dàn i Richard Jones...'

Dimeu Goch [53]

53: 'Llythyr y Bardd at ei gyfaill... ar y dôn a elwir...'

Drops of Brandy [82]

82: 'Priodas Siencyn Morgan, sef Can Newydd yn gosod allan ddull priodasau yn Nghymru. Y mesur',
John Jones, Glan y gors

Duw Cadw y Brenin / God save the King [73]

73: 'Cerdd i anerch Bachgen Ieuangc o Aer ... i'w chanu ar y dôn...'

Dydd Llun y Boreu / Monday Morning [59]

59: 'Cerdd o ganmoliaeth i'r Glowyr (Colliers) Swydd Flint yn gyffredin ... i'w chanu ar y dôn...'

Galon Derwen / Heart of Oak [33]

33: 'Cerdd, yn gosod allan Odidawgrwydd, Rhinwedd....Thomas Williams...'

Galon Drom [36]

36: 'Cwynfan Huwcyn, Hafod yr Esgob, ar...'

God save the King: gw./see Duw Cadw y Brenin.

Gwel yr Adeilad [43]

43: 'Cwynfan Gwr ieuangc am ddigio ei gariad, i'e ganu ar y dôn...'

Heart of Oak: gw./see Galon Derwen.

Hepis March / R. Phips' March [26]

26: 'Cerdd i ystyried daioni Duw...'

Hyfrydwch y Brenin Sior / King James's Delight [74]

74: 'Cerdd o ganmoliaeth i Geidwad yr helwriaeth (Game-keeper) ... i'w chanu ar...'

King James's Delight: gw./see Hyfrydwch y Brenin Sior.

Malen Dlos / Pretty Polly [49]

49: 'Cwynfan Merch ieuangc am gwmni ei Chariad... Cenir ar y dôn...'

Mentra Gwen (ar ei hyd) [87]

87: 'Annerchiad Merch Ieuangc, i'w chanu ar...'

Miller's Key: gw./see Agoriad y Melinydd.

Monday Morning: gw./see Dydd Llun y Boreu.

Mwynder Merch [45]

45: 'Cwynfan Gwr ieuangc at ei gariad'

Neithiwr ac Echnos [89]

89: 'Hanes Cigydd a aeth i winedd Arth wrth giesio lladrata llô tew... i'w chanu ar y mesur a elwir...'

New rising Sun: gw./see Codiad yr Haul.

Old Darby [94]

94: 'Cyfamod Dysigl. Cenir ar..'

Pen y ffordd-wen March: gw./see Pynciadau'r Adar.

Per Oslef / Sweet Richard [55]

55: 'Cerdd o air da i holl Fwngloddwyr yr Arglwydd Grosvenor... Lygen: i'w chanu ar y dôn...'

Pretty Polly: gw./see Malen Dlos.

Pynciadau'r Adar / Pen y ffordd-wen March [15]

15: 'Carol Plygain i'w chanu ar fesur newydd a elwir...'

R. Philips' March: gw./see Hepis March.

Rodney's March [64]

64: 'Annerchiad y Bardd ar ei gyfaill...'

Rhywbeth arall i'w wneuthur / Something else to do [32]

32: 'Cerdd y mae gwr yn ei yrru at ei chwaer...'

Something else to do: gw./ see Rhywbeth arall i'w wneuthur.

Sweet Richard: gw./see Per Oslef.

Tôn y Ceiliog-gwyn / Clarenton [13]

13: 'Carol plygain i'w ganu ar...'

Ufudd-dod (i'r Llywodraeth) [24]

24: 'Carol plygain, i'e ganu ar fesur newydd a wnaed yn amser Tho. Payne...'

Ymdaith Sir Watkin / Young Sir Watkin's March [76]

76: 'Cerdd o gyffes Gwr ieuangc am ei Gariad ... i'w chanu ar Dôn...'

Young Sir Watkin's March: gw./see Ymdaith Sir Watkin.

WILLIAMS, Griffith, Braich Talog, Llandegai. (FfA)

Ffrwyth Awen, Neu, Farddoniaeth Gymreig, Sef, Casgliad o Ganiadau ar amrywiol Destunau a Mesurau.
Trefriw: I. Davies, 1816.

Alawon / Melodies:

Allwedd y Melinydd [100]

100: 'Carol Plygain' G. W.

Belisle March [145, 148]

145: 'Dau Benill, i anerch tair Geneth yn ysgol Miss Donbavand', G. W., 1812

148: 'Annerch Milwyr Cartrefol Swydd Gaernarfon', G. W., 1812

Clarenton [127]

127: 'Clarenton', G. W., 1813

Difyrwch Gwyr Caernarfon [104]

104: 'Carol Plygain', G. W.

Ffarwel Ned Puw [114, 129]

114: 'Carol Nadolig', G. W., 1807

129: 'Carol Nadolig', G. W., 1803

Y Galon Drom [138]

123: 'Cerdd, i Wr ifanc o Bwllheli', G. W.

Gloch Ymadawiad Nelson [123]

123: 'Carol Plygain', G. W., 1810

Gwel yr Adeiliad [111]

111: 'Carol Plygain', G. W., 1801

Rodney's March [141, 151]

141: 'Cerdd', Diolchgarwch i'r Anhsdeddus Lady Stanley...', G. W., 1806

151: 'Annerch Chwaer i'w Brawd', G. W., 1813